

Ostře sledované vlaky

Bohumil Hrabal

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Ostře sledované vlaky

Bohumil Hrabal

Znění tohoto textu vychází z díla [Ostře sledované vlaky](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Československý spisovatel v Praze v roce 1980. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Bohumil Hrabal: Ostře sledované vlaky), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 23. 8. 2019.

Tenhleten rok, rok pětačtyřicet, Němci už neovládli prostor nad naším městečkem. Natožpak nad celou krajinou, zemí. Hloubkaři narušili dopravu tak, že ranní vlaky jezdily v poledne, polední večer a večerní za noci, takže se někdy stalo, že odpolední vlak přijel podle jízdního řádu na minutu včas, ale to bylo tím, že to byl čtyři hodiny opožděný dopolední osobák.

Předevčirem nepřátelský stíhač přestřílel nad naším městečkem německou stíhačku tak, že jí ustřelil křídlo. A potom trup hořel a padal někam do polí, ale to křídlo, jak se vyvrátilo z trupu, vytrhlo několik hrstí šroubů a matic, které napadaly na náměstí a pozobaly hlavy několika ženským. Ale to křídlo plachtilo nad naším městečkem, kdo mohl, tak se na to díval, až do té doby, kdy to křídlo vrzavým pohybem se sneslo nad samé náměstí, kam se vyhrnuli hosté z obou restaurací, a potom už stín toho křídla se pohyboval náměstím a lidé hned běželi přes náměstí a hned zase na tu stranu, kde stáli před chvilkou, protože to křídlo se pořád pohybovalo jako obrovské kyvadlo, které zahánělo občany do protisměru možného pádu a přitom vydávalo stále silnější hřmot a zpívavý zvuk. A potom se rychle smyklo a spadlo do děkanské zahrady. A za pět minut už si občané odnášeli pláty a plechy z toho křídla, aby se hned druhý den objevily jako stříška na králíkárně, slepičárně, jeden občan už odpoledne z toho ukořistěného plechu vystříhával kusy, z kterých večer nadělal krásné kryty na nohy k motocyklům. Tak zmizelo nejen to křídlo, ale i všechny plechy a součástky z trupu říšského letounu, který spadl za městečkem do sněhem zasypaných polí. Jel jsem se tam podívat na bicyklu za půl hodiny po sestřelení. A už jsem potkával občany, kteří na vozíčku táhli to, co ukořistili. Těžko se dalo uhádnout, na co by to tak mohlo být? Ale já jsem jel na

bicyklu dál, chtěl jsem se podívat na ten rozbitý aeroplán, já jsem nesnášel shánlivé lidi, kdepak já a sbírat nebo utrhávat nějaké součástky, nějaké krámy! A sněhem ušlapanou cestičkou, která už vedla k těm černým troskám, krácel můj otec, nesl nějaký stříbrný hudební nástroj a usmíval se a třásl těmi stříbrnými střívkami, nějakými trubičkami. Ano, byly to trubičky z letadla, trubičky, kterými tekla benzín, a já jsem až doma navečer poznal, proč tatínek měl z téhle kořisti takovou radost. Rozřezal je na stejné kousky, vyleštil, a potom vedle těch šedesáti lesklých trubiček položil svou patentní tužku s vysouvací tuhou. Můj otec dovedl udělat všechno na světě, protože byl od svých osmačtyřiceti let v penzi. Byl strojvedoucí a na stroji byl od dvaceti let a tak měl vysloužená tuplovaná léta, ale občané šleli závistí, když si pomysleli, že otec může ještě dvacet třicet let na tomhle světě žít. A potom, tatínek vstával ještě dřív než ti, co chodili do práce. V celém kraji sbíral, kde se co dalo, šrouby, podkovy, z veřejných skládek si odnášel kdejaký nepotřebný krám a součástku a všechno skladoval doma v kůlnách a na půdách, jak nějaká sběrna starého železa to u nás vypadalo. A kdo nepotřeboval starý nábytek, všechno si odvezl náš otec, takže ač jsme doma byli jen tři, měli jsme padesát židlí, sedm stolů, devět kanapí a spousty skříněček a umývadla a džbánů. A i to bylo otci málo, vyjížděl na bicyklu do kraje a dál, kramličkou přehraboval skládky a navečer se vracel s kořistí, protože všechno se mohlo na něco jednou hodit, a také hodilo, poněvadž když někdo potřeboval něco, co se už nevyrábělo, nějakou součástku k autu nebo šrotníku nebo mlátičce, a když to nesehnal, přijel k nám, a otec se zamyslel, šel popaměti někam na půdu nebo do kůlny nebo před hromady na dvoře, a potom někam hrábl a za chvíli vytáhl nějaký krám, který se opravdu hodil. Proto můj tatínek býval velitelem železných nedělí, a když odvážel všelijaké ty železné krámy na nádraží, vždycky jel kolem našich vrat a odsypal trošku té železné neděle. A přece mu sousedé nedovedli odpustit. Asi to bylo tím, že náš pradědeček

Lukáš od osmnácti let bral zlatku denně rentu, za republiky potom v korunách. Můj pradědeček se narodil v roce osmnáct set třicet a v roce osmnáct set čtyřicet osm byl vojenským tamborem a jako takový bojoval na Karlově mostě, kde studenti házeli po vojácích dlažební kostky a trefili pradědečka do kolena a zmrzačili ho nadosmrti. Od té doby bral rentu, zlatku denně, za kterou si denně kupoval láhev rumu a dva paklíky tabáku, a místo aby seděl doma a kouřil a popíjel, pajdal ulicemi, polními cestami, nejraději ale tam, kde se lidé dřeli, a tam se těm dělníkům poškleboval a pil ten rum a kouřil ten tabák, a tak každý rok někde pradědečka Lukáše tak zbili, že dědeček jej vozil na trakaři domů. Ale pradědeček se jen vykřísal, už zase se tak dlouho vyptával, kdo je na tom líp, až ho zase nekřesťansky zbili. Až pád Rakouska vzal pradědečkovi rentu, tu, kterou bral sedmdesát let. Až ta penze za republiky smrškla láhev rumu i ty paklíky tabáku. A přece pradědečka Lukáše každý rok zbili do bezvědomí, protože dál se vytahoval těmi sedmdesáti lety, ve kterých měl každý den tu láhev rumu a tabák. Až v roce devatenáct set třicet pět se pradědeček chlubil před kameníky, kterým zrovna zavřeli lom, a ti jej tak zbili, že umřel. Doktor povídal, že tady mohl být ještě dobrých dvacet let. Proto žádná jiná rodina tak neležela v žaludku města. Můj děda, aby jablko nepadlo daleko od pradědečka Lukáše, byl zase hypnotizér, který pracoval v malých cirkusech, a celé město vidělo v jeho hypnotizování touhu co nejvíc se flákat životem. Ale když Němci překročili v březnu naše hranice, aby obsadili celou zemi, a pronikali směrem na Prahu, jediný náš děda jim šel naproti, jediný náš děda šel Němcům vzdorovat jako hypnotizér, zadržet pronikající tanky silou myšlenky. A tak děda kráčel po silnici s očima na prvním tanku, který vedl čelo těch motorizovaných armád. A na tom tanku až po pás stál v kabině říšský voják, na hlavě měl černý baret s umrlčí lebkou a zkříženými hnáty, a můj děda pořád šel rovnou k tomu tanku a ruce měl napřažené a očima stříkal Němcům myšlenku, obraťte se a jed'te nazpátek...

a opravdu, ten první tank zastavil, celá armáda zůstala stát, děda se prsty dotýkal toho tanku a pořád vysílal tu samou myšlenku... obraťte se a jedťte nazpátek, obraťte se a jedťte nazpátek, obraťte se... a potom poručík dal praporkem znamení a tank se rozejel, ale děda neuhnul a tank jej přejel, uskrípl mu hlavu, a už říšské armádě nic nestálo v cestě. A tatínek se potom vydal hledat dědovu hlavu. Ten první tank zůstal stát před Prahou, čekal na vyprošťovací jeřáb, dědova hlava byla vmáčkuta mezi pásy a ty pásy byly tak natočené, že tatínek si vyprosil, aby mohl tu dědovu hlavu vyprostit a potom ji pochovat i s tělem, tak, jak se na křesťana sluší. Od té doby se v celém kraji lidé hádávali. Jedni křičeli, že náš děda byl blázen, druzí zase, že ne tak docela, že kdyby se všichni postavili jako náš dědek proti Němcům, se zbraní v ruce, kdoví jak by to s Němci dopadlo.

Ten čas jsme ještě bydleli za městem, až potom jsme se přestěhovali do města, a já, že jsem byl zvyklý na samotu, jak jsme do města přijížděli, celý svět se mi ůžil. Od té doby, jen když jsem vyšel za město, jediná tak jsem vydechl. A zase, jak jsem se vracel, jak se přes most ůžily ulice a uličky, ůžil jsem se i já, pořád jsem měl a mám a budu mít dojem, že za každým oknem jsou nejmní jedny oči, které se na mne dívají. Když mě někdo oslovil, červenal jsem se, protože jsem měl dojem, že všem lidem něco na mně vadí. Před třemi měsíci jsem si přeřízl ruce v zápěstí, a jako bych k tomu neměl důvod. Ale já jsem ten důvod měl a znal jsem jej a jen jsem se bál, že každý, kdo se na mne dívá, ten důvod uhaduje. Proto za každým oknem ty oči. Ale copak si může člověk myslet, když mu je dvaadvacet let? Mohl jsem si myslet, že lidé v našem městěčku se proto na mne dívají, že jsem si přeřízl ty žíly, abych se vyhnul práci, kterou musí oni udělat za mne, tak jako dělali za našeho pradědečka Lukáše a za dědu Viléma, který byl hypnotizér, i za mého tatínka, který jen proto jezdil na lokomotivě čtvrt století, aby potom nemusel nic dělat.

Tenhle ten rok už Němci neovládli prostor nad naším městěčkem. Když jsem pěšinkou přijel až k trupu letadla, sníh se třpytil na

pláních a v každém krystalku sněhu jako by tikala malininká vteřinová ručička, tak ten sníh na prudkém slunci praskal ve všech barvách, a já slyšel, jak nejen v každém krystalku tikají ručičky, ale ještě i někde jinde. Moje hodinky tikaly zřetelně, ale já slyšel ještě jeden tikot, a ten tikot vycházel z letadla, z té hromady. A tam opravdu tikaly palubní hodiny, dokonce ukazovaly přesný čas, který jsem srovnal s ručičkami mých hodinek. A potom jsem viděl, že tam ještě víc vespod je sluncem ozářená rukavička, a já jsem dobře cítil, že ta rukavička není sama, že je v ní lidská ruka, a ta lidská ruka tam není sama, ale je na paži, a ta paže na lidském těle, které je někde pod těmi troskami. A váhou těla jsem šlápl na bicykl, ze všech stran tikaly miniaturní vteřinové ručičky, hrkané světlem slunce, a po trati v dálce uháněl nákladák, vesele hrkal, byl to uhelný vlak, který se vracel do mostecké pánve, jistě sto čtyřicet náprav, a uprostřed vlaku byl zaseknutý brzdicí špalek, byl rozžhavený a kov vykapával na kolejnici, ale říšská lokomotiva vesele táhla i ten zaseknutý vagón.

Zítra už budu stát u dvojkoľejné trati v mé staničce, kde všechny vlaky jedoucí od západu k východu budou podle jízdního řádu označeny lichými čísly, vlaky potom jedoucí od východu k západu čísly sudými. Budu zase po třech měsících řídit dopravu, budu zase na nádraží, kterým procházejí dvě hlavní koleje, a ta průběžná kolej od západu k východu má číslo jedna a ta druhá průběžná kolej od východu k západu má číslo dvě a potom od koleje číslo jedna všechny koleje po pravé ruce mají čísla lichá, tři, pět, sedm a tak, a všechny koleje po levé ruce od průběžné koleje číslo dvě mají čísla sudá, čtyři, šest, osm, deset a tak. Ovšem to je pro nás, pro zaměstnance státních drah, tohle číslování, protože ze stanoviska laika, který stojí na perónu nádraží, třeba v mé staničce, tak tam první kolej je pátá, druhá kolej je třetí, třetí kolej je první, čtvrtá kolej je druhá... A zítra brzy ráno si obléknu uniformu, černé kalhoty a modrou blůzu, na služebním plášti mosazné knoflíky, které mi maminka cítí sidolem, a potom si dopnu ten krásný límec, který

zrovna tak jako na kabátci, tak na plášti má jedno a totéž znamení, ze kterého každý nádražák hned pozná, jakou mám ve službě hodnost. Na límci středoškolský knoflík každému řekne, že mám maturitu. A potom zlatými nitěmi vyšitá překrásná hvězda dává na vědomí, že jsem elémem dopravy. A dál na límci se třpytí ten nejhezčí odznak, okřídlené kolečko zdobené fialovým a modrým flitrem, okřídlené kolečko, podobné zlatému mořskému koníčkovi. A tak ráno vyjedu ještě za tmy, moje maminka se bude za mnou dívat, bude stát nehnutě za záclonou, zrovna tak, jako za všemi okny, kolem kterých budu projíždět, všude budou stát lidé, tak jako moje matka, budou mne pozorovat s prstem na záclonce a já budu ujíždět k řece, kde na pěšince vydechnu, tak jako vždycky, protože já nerad jezdím do služby vlakem, takhle u řeky se mi volně dýchá, nejsou zde žádná okna, žádná nástraha, žádná jehlice zabodnutá zezadu do týlu hlavy.

V dopravní kanceláři bylo všechno tak, jako to bylo, než jsem to opustil. Blok uzavírající závěry jízdních cest se pořád podobal obrovskému aristonu nebo forbesové skříni, telegrafní stůl stál pod oknem, z kterého byla vidět pět kilometrů dlouhá polní cesta vroubená starými jabloněmi, cesta, na jejímž konci se třpytil zámek knížete Kinského, zámek, který dneska ráno, když vyšlo slunce, stál až do prvního patra v mlze, takže vypadal, jako by visel na zlatém řetězu. A na tom stole byly tři telegrafní přístroje, které před půlstoletím vyrobila firma Siemens Halske, a tři telegrafní zápisníky. A dva traťové telefony a tři telefony staniční pořád se propojovaly a dopravní kanceláři se pořád ozývalo něžné vrkání a cinkání a štěbetání telegrafů a telefonů, jak v krámku obchodníka se zpěvavým ptactvem. U okénka do čekárny pořád byla zelená záclonka stažená mosaznými kroužky a hned vedle železná skříň a stroj na datumování jízdenek. Výpravčí Hubička mě přivítal a hned řekl, že budeme sloužit spolu, že po třech měsících marodění se musím znovu zaškolit. A potom se mne zeptal pan výpravčí, kolik je hodin, a odhrnul rukáv z mého zápěstí, a nedíval se na hodinky, ale rovnou na jizvu po vyhojené ráně.

A já jsem se začervenel a hned jsem dělal, jako že hledám svou červenou čepici. Byla ve skřínce docela zaprášená, na dýnku byly tlapičky myších paciček. V jitřním slunci jsem kartáčkoval služební čepici, slyšel jsem, jak holubi pana přednosta vrkají v holubníku. Za nádražím bylo vidět všechny překážky na dostihové dráze, celá ta miniaturní dráha z Velké pardubické, protože kníže Kinský pěstoval polokrevné závodní koně, se kterými vyhrál nejen Velkou pardubickou, ale i Velkou liverpoolskou, skoro milión liber šterlinků, bylo to tenkrát tolik peněz, že kníže začal stavět za naší

maličkou stanicí obrovský biograf a divadlo a koncertní sál pro naši vesnici, ale nedostavěl to, tak se z toho udělal magacín na obilí, nejkrásnější obilní skladiště na světě, do kterého se vcházelo římskými a řeckými sloupy. A tomu skladišti na obilí se říkalo po anglicku: liverpůl...

Přesně o půl osmé vstoupil do dopravní kanceláře pan přednosta. Vážil skoro metrák, ale ženské o něm říkaly, že tančí neuvěřitelně lehounce. Vlasy si česal tak, že je od levé strany přes pleš hnal na stranu pravou, a od pravé strany je od ucha hnal přes pleš na protistranu. Avšak když někdy jen tak kráčel po perónu, jak vítr vál, odchlipoval a zvedal mu ten gotický oblouk jeho vlásků.

Ted' otevřel dveře své kanceláře. Nikdo by nečekal, že přednosta tak maličké staničky má tak zařízenou kancelář. Perský koberec vždycky zářil červenými a modrými květy, tři turecké taburetky zvyšovaly orientální vůni. A těžký, mahagonem vykládaný pracovní stůl byl zacláněn velikými lupeny obrovské palmy a ty listy dělaly nad benátským křeslem takový deštníček. Vůbec celá ta kancelář dělala dojem, že ji lze vzít na nosítka i s panem přednostou, tak jako se nosí papež. Na rokokové skříně stály hodiny z mramoru a místo kyvadla byly tři pozlacené koule, které se točily hned sem, hned tam a každý, kdo tyhle hodiny slyšel znít, každý se obrátil k těmhle hodinám a řekl: Ty hodiny ale krásně bijou! A potom v kanceláři stálo služební kanape potažené čokoládovým voskovaným plátnem a na zdi byl veliký olej, znázorňující, jak rychlíková lokomotiva vyjíždí z Wilsonova nádraží a pouští páru do kolejiště a do nebe a rozjíždí se v mračnu, obraz, který vzrušuje každého zaměstnance státních drah, natož našeho pana přednostu, který měl dva životní cíle, aby byl jmenován inspektorem státních drah a získal predikát: baron Lánský z Růže, protože když pátral po svých předcích, objevil, že má v sobě trochu té modré krve. Tak měl v sobě tuplované modrou krev, protože i železničářům se říkalo modrá šlechta.

Jináč měl pan přednosta docela obyčejnou zálibu v pěstování holubů. Před válkou pěstoval norimberské bagdety, ty holoubky s útočnými černými a bílými šipkami na křídlech, kterým sám obden čistil holubince a měnil vodu a sypal zadinu. Ale když Němci tak surově přepadli a potom porazili Poláky, pan přednosta nechal výlet zavřený, a než odejel do Hradce, nařídil staničnímu pomocníkovi, aby všecky ty norimberské bagdety zardousil. Za týden přivezl polské rysy, ty holuby s krásným modrým voletem a překrásnými křídly, zdobenými šedivými a bílými trojúhelníčky, které jsou do sebe zapasované jako dlaždičky v koupelnách.

A já jsem stál mezi kolejnicemi a cítil jsem, jak se někdo na mne dívá, otočil jsem se a až otevřeným okénkem do sklepa jsem viděl oči paní přednostové, tam ve tmě, jak krmí husáka a dívá se na mne. Já jsem paní přednostovou měl rád, ráda si chodívala navečer sednout do kanceláře, háčkovala velikou dečku na stůl, takové ticho šlo z toho jejího háčkování, pořád se objevovaly pod jejími prsty další květiny a další ptáčky, měla před sebou na telegrafním stole takovou knížku, do které se nakláněla pro další pokyny, jak nabírat ty nitě, jako by hrála na citeru a četla si v notách. Ale každý pátek popravovala králíky, to vzala z králíkárný králíčka, dala si ho mezi nohy a potom mu navlíkala do krku tupý nůž a pižlala to zvířátko, které pištělo, dlouho pískalo, až po chvíli jeho hlásek slábl, ale paní přednostová se dívala zrovna tak, jako by háčkovala velikou dečku. Říkala, že takhle, když králík vykrvácí, jeho maso je mnohem chutnější, křehčí. Už dopředu jsem viděl, jak bude zařezávat tohohle husáka, na kterého si sedne jako na koně, zmáčkne mu oranžový zobák k hrdlu, jako by zavírala kapesní nůž, nejdřív mu pečlivě vyškube peříčko na temeni a potom bude vytékat jeho krev do kastrolku, pták bude slábnout, až zplihne docela, paní přednostová se prolomí, bude sedět jen na svých patách.

„Eléve Hrmo,“ zavolal pan přednosta.

A jdu do kanceláře, salutuji a vypínám se.

„Elév Miloš Hrma se hlásí ve službě!“

„Posad' se,“ řekl pan přednosta a vstal od stolu a na hlavu se mu položil list z palmy. Pak stál chvíli přede mnou, jeho vyplakané oči putovaly po mé uniformě, pak mi dopnul knoflík u kabátu. „Tak Hrmo, jestlipak sis všiml, že tady nemáme telegrafistku?“

„Zdeničku Svatou!“ povídám.

„Svatou... aha!“ odprskl pan přednosta. „Ale neslyšel jsi ve městě nic?“

„Neslyšel, ale co má být?“

„To je divný. Na našeho pana výpravčího už jezdějí div ne hromadný výpravy! Jako by měl čtyři nohy! Dvě hlavy! Pěkně proslavil tu naši tichou, klidnou staničku, pěkně!“

„A to on pan výpravčí Hubička zase ano,“ povídám, „jak jsem sloužil v Dobrovici a pan výpravčí mě zaškoloval, tak zase se na něj jezdila dívat celá trať... to jak přetrhl s jistou dámou kanape pana přednosta...“

„To rakouský, vikslajvantový kanape?“ vyvalil oči pan přednosta. „Takovýhle?“

„Přesně takový,“ povídám.

„Miloši, posad' se,“ zvlídněl pan přednosta. A sám se obkročmo posadil na druhý taburet a přiložil ruku k uchu.

„To takhle odejel poslední noční osobní vlak,“ povídám do přednosta ucha, „a od večera seděla s námi v dopravní kanceláři taková fešná dáma a kouřila cigarety a pila víno. A k půlnoci povídá pan výpravčí Hubička: Miloši, jseš teprv záškolák, ale já ti věřím. Vezmeš to za mě tak na dvě hodinky. A tak jsem sloužil a výpravčí Hubička odvedl tu dámu do kanceláře pana přednosta. A já jsem sem tam položil ucho na dveře kanceláře pana přednosta a slyším: Kočičko, tělo to potřebuje, tělo to žádá...“

„To prase jedno huňatý, vepřový!“ zvedl se pan přednosta a díval se oknem přes uklánějící se a vrkající holuby na perón, kde stál výpravčí.

„Kdyby to na něm bylo aspoň vidět, ta jeho kujebácká nátura!“ křičel pan přednosta, a výpravčí Hubička si strčil prst do ucha a třepal jím, jako by měl v uchu zalehlou vodu.

„Tichá voda břehy mele,“ povídám, „ale v jednu hodinu po půlnoci, kdy nákladák odvezl vagóny cukru, poslouchám a slyším z kanceláře pana přednosta takový zvuk, jako když šoupete s rakví... A pak rána! Vběhnu do kanceláře pana přednosta a ta dáma leží na kanapi na zádech nahatá a s takhle roztaženýma nohama! A pan výpravčí Hubička leží na zemi v podvlíkačkách, tak jak leží voják v našem kostele, když se otevřel boží hrob. A povídá mi: Miloši, špatně jsem chytil kontrafaleš. Spadl jsem z oltáře lásky...“

„Ta hyéna skvrnitá!“ křičel pan přednosta a opřel se o futro okna a zíral na výpravčího, který stál rozkročen na perónu a díval se do nebe.

„A jak tam ležela ta důra na přednostově kanapi, jak?“ obrátil se pan přednosta.

„Když dovolíte, já vám to předvedu,“ povídám a ukázal jsem na vikslajvantovou pohovku a hodil jsem sebou a ve vzduchu jsem se otočil a stáhnul se na záda. A pan přednosta se nade mnou nakláněl a hrozil.

„Takhle ať se válí s děvkama v čekárně! Ale ne na kanapi svého přednosta!“

„Protože na přednostenský kanape může sedat jen pan přednosta,“ povídám.

„Sám to uznáš, ale tomu praseti vepřovému nic není svatý!“ křičel.

A posadil jsem se a povídám: „Ale pane přednosto, to ještě není všechno, podívejte se!“ vzal jsem přednostu za rukáv a ukázal. „A tady, v těchhle místech, tady rupnul ten vikslajvant po celý šířce...“

„Kanape přetrhli!“ křičel pan přednosta, „přednostovi přetrhli kanape vejpůl. Ale to je tím, že nic už nad lidma není! Ani Bůh, ani mýtus, ani alegorie, ani symbol. Jsme na světě sami, proto je

dovolený všechno... ale ne pro mě! Pro mě je Bůh! Ale pro támhleto prase vepřový existuje jen vepřová, knedlík, zelí...”

A pan přednosta už nemluvil, jen dýchal, funěl, díval se na perón, na záda výpravčího Hubičky.

„To je ďábel,“ řekl za chvíli. „Chlap, kterej už deset let mohl bejt někde přednostou maličké staničky na jednokolejce, ale pořád bez jediný hvězdičky. Jen ho chtějí povýšit, už vyvede nějakou prasárnu, zatímco já pořád postupuju.“

„Slyšel jsem,“ povídám, „že budete povýšenej na inspektora státních drah.“

„Mám být.“

„Ach, to místo tří hvězdiček budete mít hvězdu jen jednu, ale vroubenou inspektorskou zahrádkou!“ zvolal jsem.

„Tak, Miloši,“ zasnul se přednosta. „Takovej příklad tady máte,“ řekl a otevřel skříň a vyjmul novou blůzu, na které už byla vyšitá zahrádka s diamantovou hvězdou, „takovej příklad máte ve mně, a jako bych házel perly sviním.“

„Takový inspektor,“ povídám, „to je na dráze to samé jako na vojně major, že?“

„Tak, Miloši,“ řekl přednosta.

A po první koleji si to uháněl dlouhý nákladní vlak, jel plnou rychlostí a nápravy přes styky kolejnic dávaly pravidelné hluboké zvuky. A pan přednosta pozorně vložil do skříňě rukávy a cípy, aby je nepřivřel. Pak vzal pikslu se zadinou, otevřel okno a polští rysové vletěli do kanceláře, rvali se ve vzduchu, kdo mu sedne na rameno, a tak všichni posedali po panu přednostovi jak na nějaký pomník nebo kašnu, ukláněli se a lísal se k němu, docela ani nestáli o zadinu, spíš jim šlo o tu lásku, zobali mu tváře, ale tak něžně, jako by to byly jeho malinké děti. Nákladní vlak odnesl svůj rachot s sebou. Takový randál s vlakem v pohybu jde pořád, zrovna tak, jako v čas míru s každým večerním vlakem čtverce a obdélníky ze zářících oken.

„Co jen tak mohl pan výpravčí dělat se Zdeničkou, co?“ povídám. „Zvěřstva,“ řekl pan přednosta a usmíval se a nastavoval rty holoubkům, „zvíře se na to nezmotá. Ale, Miloši, já už se s tím nebudu zlobit, kárná komise to má v Hradci... Zkrátka pan výpravčí Hubička o noční povalil Zdeničku a potom jí vyhrnul sukně a jedno razítko naší stanice za druhým otiskl naší telegrafistce kolem zadnice. I datumovku jí tam dal! Ale Zdenička přišla ráno domů a maminka si ta razítka přečetla a příběhla hned sem a že si bude stěžovat na gestapu. Tak jsem, Miloši, musel sepsat protokol. Hrůza! A hned musela Zdenička na ředitelství a tam si ty razítka prohlídl i sám ředitel státních drah! Hrůza!“ volal pan přednosta a holoubci mu padali s rozpřažených ramen a tleskali křídly, aby udrželi rovnováhu.

A podle plotu naší stanice, tam na druhé straně, cválala na černém hřebci paní hraběnka Kinská, která se už vracela z dvorů, cválala jakoby srostlá s tím černým hřebcem. A pan přednosta vyšel na perón s těmi polskými rysy, ukláněl se cválající paní hraběnce, která přejela trať a hnala hřebce před stanicí, a tak lehce se svezla s koně, jen její jezdecké kalhoty zadrhly o kožené sedlo, a potom jí pan přednosta políbil ruku, a ověšený polskými rysy kráčel s ní a paní hraběnka, jako by se to samo sebou rozumělo, nijak se nepodivila nad těmi holoubky, ale sama jim nastavovala rukavičku a rozmlouvala s panem přednostou.

Výpravčí Hubička mohl nechat oči na paní hraběnce.

„Miloši, víš, co bych chtěl? Chtěl bych se proměnit v tohle sedlo,“ a ukázal na osedlaného černého hřebce, a pak si odplivl a zasmál se a řekl mi důvěrně: „Miloši, měl jsem krásnej sen. Zdálo se mi, že jsem se proměnil ve vozejk a paní hraběnka mě držela za vojku a rejdovala se mnou do magacínu,“ a zase se díval tak necudně na paní hraběнку, na její nohy, jak tak kráčela s panem přednostou k magacínu obilí, k liverpůlu, a pan přednosta se tak polekal nad jistou zprávou, kterou mu asi právě řekla paní hraběnka, že holubi mu ustrašeně vzlétli s ramen a odletěli. A paní hraběnka podala

ruku panu přednostovi a ten ji uctivě políbil, pak jí chtěl pomoci do třmenů, ale paní hraběnka ho zadržela pohybem ručky a vyhoupla se na černého hřebce, rozevřela na vteřinku nohy a pan výpravčí Hubička si utřel ústa a prohlásil:

„To je pěcknej prdeláč,“ a odplivl si.

A paní hraběnka cválala cestou z nádraží, ten černý hřebec se odrážel od sněhu, který se třpytil růžovým sluncem. Pan výpravčí Hubička rozděloval ženské do dvou tříd. Těm, které měly převahu od pasu dolů, říkal jako paní hraběnce: prdeláč, a těm, které od pasu nahoru měly krásné poprsí, říkal: ceckounek. Jako vokounek, pohrabáč, hřivnáč a tak.

A pan přednosta rozzlobený běžel do dveří stanice a zasyčel: „Hubičko, už to ví i sama paní hraběnka Kinská!“

A otočil se ve dveřích a kýval strašlivě vážně hlavou a potom rovnou po schodech do kuchyně, kde nejdřív několikrát udeřil židlí o podlahu, až v dopravní kanceláři padala omítka ze stropu, a potom hulákal do světlíku:

„Kletba erotického století! Všecko je přeerotizováno! Jen erotická dráždidla. Výrostci i děti se zamilovávají do děvčátek pasoucích husy! Milostné tragédie okoukané z četby a erotických filmů! Na soud s pisateli a vychovateli a prodavači pornografických knih a obrazů! Pryč se zrudnou obrazotvorností mládeže! Rozsekal mrtvolu mlíkařky a jistě by rozsekal mrtvolu i své sestřenice, kdyby mu v tom nebylo zabráněno. V drogerii vystavená figurína znázorňující průřez boku mladé ženy v životní velikosti. A mládež tohle přímo hltá! Ateliér jednoho malíře vás nechá na pochybách, zda jste nevešli do řeznického krámu s lidským masem. Kani-balismus! Vranská v kufru a hledá se blondýn se zlatým zubem. Kupoval jí naposled australské jablko v automatu Koruna. Huj! Samé maso! Vraždy z vilnosti na obzoru. Na lavici obžalovaných s učiteli, kteří trpí poučení ve věcech pohlavních. Čím víc nemravnosti a požitkářství, tím méně kolíbek a tím více rakví!“

chraptěl pan přednosta světlíkem z kuchyně v prvním patře do dopravní kanceláře.

To bylo tím, že pan přednosta byl jednak členem S. O. S., Svazu obrodných snah v Praze, a potom paní hraběnka, když objednávala vagóny pro jateční dobytek, často vytýkala panu přednostovi, že je vlažný ve víře, že když padne katolická církev, tak padne i celý svět. A pan přednosta, když kráčel podle nějakého kostela, když byl v uniformě, tak tomu kostelu salutoval, nebo když byl v civilu, tak zase sňal svůj švarcemberský klobouček a klaněl se kostelu a něco si s ním tiše brblal, hovořil.

V bloku zarachotilo a červené kolečko hrkalo a měnilo se v bílé a já jsem vytáhl z bloku klíč a vyběhl na perón, do přístěnku, lokomotiva pískala u vjezdu a pan přednosta sestupoval po schodech, jako by se nic nestalo, tak se nějak tím křikem do světlíku očištil, jako by to byla zeď nářků. Hubička o něm vypravoval, že zrovna tak křičívá i na svou manželku, která – ač dcera řezníka z Volar – si to nechává líbit, ale čtyřikrát do roka udělá vzpouru, a když pan přednosta nejvíc na ni křičí a razí pro ni, co to je slušná ženská, paní přednostová po něm hodí to, co má po ruce. Jednou před Vánocemi, když na ni křičel, zatáhla si pana přednostu do koupelny a dala mu facku, až se zhroutil do vany k vánočnímu kaprovi.

Pan přednosta vešel do kanceláře a jediným pohledem se přesvědčil, že s dopravou není všechno v pořádku.

„Tak co, hoši,“ řekl otcovsky, „máte situaci?“

„Voják nám stál u kolíku,“ zašklíbal se Hubička.

„Ten ostře sledovanej transport?“ vyvalil oči.

„Ten s třema vykřičníky,“ povídám.

„Četli jste...?“ ukázal na vyhlášku podepsanou panem říšským zmocněncem.

„Četli,“ řekl Hubička.

„A uvážili jste...?“

„Uvážili a rozhodli,“ zasmál se výpravčí Hubička.

„Hoši, ale to by se mohlo kvalifikovat jako sabotáž,“ kýval pan přednosta a vyšel na perón.

V lokomotivě ostře sledovaného vojenského transportu byl bledý inženýr Honzík, vedoucí betriebsamtu, který si sám zajel pro tenhle vlak až do Libochu. A teďka tam stál jako rukojmí, obracel oči v sloup a spínal ruce, stál těsně v okýnku mašiny

a do staničních oken a dveří ukazoval, jak naše stanička mu dala zabrat.

A pan přednosta salutoval a já jsem šel ke kolejím a salutoval jsem taky. A lokomotiva zastavila a spustili se z ní dva štíhlí esesáci, parabely v prstech, chvíli se dívali na mou červenou čepici. Srazil jsem kramflekem a zasalutoval, ale oni mně každý z jedné strany nasadili ústí té automatické zbraně na lalok plic a musel jsem po schůdkách na stroj a vlak se rozejel. A mně to bylo divné, oba ti esesáci byli krásní, spíš jako by psali básničky nebo šli hrát tenis, ale oni se mnou stáli v lokomotivě, s inženýrem Honzíkem stál velitel tohohle transportu, hejtman v rakouské horské čepici, přes obličej měl položenou vyhojenou jizvu, která mu přeskočila přes ústa a pokračovala po bradě dál, i strojvedoucí byl v uniformě, držel se rychlostní páky a seděl v tapetěrovaném křesle, byla to říšská mašina na černé uhlí, vedle sedadla strojvedoucího byla páka, tak jak je vedle křesel pro nemocné, kdy lze proměnit sedadlo v lehátkovou postel. A ti dva esesáci mi pořád navlíkali na hroty plic hlavně parabel a jejich oči, zrovna tak jako ty hlavně, se nehnutě dívaly na hejtmana, který se ale díval do krajiny. Viděl jsem, jak na statku kdosi ze zvědavosti otevřel záklop a vylezl na cínovou střechu a teď zvedal ruce, jako by se vzdával. Jistě z transportu na něho vykřikli, jistě na něho namířili nějakou zbraň, ten na střeše měl zvednuté ruce, jako by připíjel slunci, byl to obecní pitomec Jordán, který pásł krávy a trávil nedělní letní odpoledne tím, že do kesírku dal láhev piva a jezdil na lodičce a každou chvíli vytáhl ten kesírek a nalil do sklenice čerstvého piva a potom stál na lodičce, zrovna tak jako teďka na střeše, stál na lodičce v trenýrkách a zvednutou rukou připíjel slunci, volal na slunce, vyrážel skřeky: Eh! Eh! Eh! a potom vypil pivo do dna, viděl jsem i paní přednostovou za oknem kuchyně, měla oči oddělené mosaznou tyčinkou, na které byly malinké záclonky, zvedla ruce, a potom lokomotiva ostře sledovaného transportu se rozjížděla podle toho rozstříleného vlaku na páté koleji,

otočil jsem oči, abych viděl, co tomu říkají ti dva, a oni zase se na mne dívali tak, jako bych já ten vlak rozstřílel.

„Du arschlecker,“ procedil esesák.

„Solche Schweine ist besser sofort schießen,“ řekl druhý. „Dreissig Minuten Verspätung,“ zasyčel první a víc mi narazil ústí parabely mezi žebra.

Jak to bylo jinačí, když jsem si vyjel tenkrát před třemi měsíci za svou smrtí, naklonil jsem se ke kase, byl večer, kasírka měla ryšavé vlasy, povídám: Jednu jízdenku! A ona mne poznala a povídá: Pane výpravčí, ale kam? Povídám: Jedu tam, kam se vaše oči podívají poprvé. A ona se zasmála: Jak to poprvé? Já se na ty jízdenky dívám pořád. Povídám: Víte co, slečno? Dívejte se na mne a levou rukou vytáhněte jednu jízdenku. A ona se hyzlila: Ale pane výpravčí, já můžu prodávat potmě. A smála se, protože myslela, že žertuju. A tedy povídám: Tak sedmý sloupec, sedmý foch, sedmička jako u židů. Sáhla tam a pořád se dívala na mne, nespustila oči a řekla: Bude to do Bystřice u Benešova a bude to stát umtadvacet korun...

Stroj se otrásal, do dálky se třpytily pláně sněhu, který tál a pořád tikal barevnými krystalky. V příkopě leže tři mrtví koně, jak je v noci vyhodili Němci z vagónu. To jen otevřeli dveře a ty mrchy vyhodili. Teď leželi v příkopě u trati, nohy natažené k nebi jak sloupy, na kterých se opírá neviditelný portál nebe. Inženýr Honzík se na mne díval a jeho oči byly plné smutku a zlosti, že v jeho úseku se mu zpozdil tenhle ostře sledovaný transport. A zavínil jsem to jistě já, proto bylo správné, že mě ti esesáci vzali na mašinu a pořád se dožadují, aby mi mohli posunout ty hlavně parabel do týlu hlavy a dát si znamení, stisknout kohoutky a nasypat do mne náboje a otevřít dvířka... To jsem přesně cítil, a přesto jsem myslel, že to je jen tak, že tohohle nejsou schopni, protože oba byli taková fešáci, já jsem měl vždycky hrůzu z krásných lidí, nedovedl jsem s krásnými lidmi nikdy pořádně pohovořit, potil jsem se, koktal

jsem, tak jsem se podíval krásné tváři, tolik jsem byl oslněný, nikdy jsem se nemohl podívat v krásný obličej.

Zato ten hejtman byl ošklivý, ta dlouhá jizva, která se mu zakrojila do obličeje, jako kdyby v mládí upadl obličejem na rezatý hrnec, ten hejtman se teď na mne podíval. Zvedl jsem ruku a chytil jsem se takové štruple visící od stříšky lokomotivy. Dovolil jsem si to proto, že ten hejtman se na mne jen zadíval a viděl, že jsem trotl, který stojí u kolejnic, trotl, kterému na ředitelství v Hradci Králové řekli, aby u těch kolejnic stál a spouštěl a vytahoval semaforey, zatímco říšská armáda se jeho stanicí nejdřív valí na východ a teďka zase nazpátek. Povídám si, Němci stejně jsou blázni. Nebezpeční blázni. Já jsem byl taky tak trochu blázen, ale na útraty sebe, kdežto Němci pořád na útraty těch druhých. Stáli jednou na páté koleji, celý vlak vojáků, kteří si chodili nakupovat do krámků ve vesnici jídlo a cukroví a kostky umělého medu, až jeden voják vytáhl potají tu kostku, na které stály ty ostatní, a umělý med se zřítíl a obchodník to spočítal a zjistil, že chybí pět kostek medu, a velitel dal nastoupit celému cukru a až do večera prohledával celý vlak a vyšetřoval ty kostky umělého medu, a když je nenašel, teprve pak osobně šel k obchodníkovi a salutoval a obřadně se mu omluvil...

To byli možná zrovna titíž Němci, co teď stáli se mnou na lokomotivě, možná, že to byli oni.

Topič zamrkal na mne vesele, pak fofroval uhelkou uhlí, házel nejdřív až dozadu na rošt, pak doprostředka rytmickými pohyby, aby poslední lopatou stáhl uhlí na samý kraj roštu. A oči hejtmana se mi dívaly na zápěstí, tam, kde jsem i já měl jizvu, rukáv se mi svezl a hejtman se díval na tu vyhojenou ránu, jako bych byl nějaká knížka. Už ten hejtman asi věděl víc, už se na všechno díval z druhé strany, a jeho oči se podobaly dvěma kouskům kamence. A všichni se mi dívali na zápěstí a hejtman natáhl bičík a vyhrnul jím i můj druhý rukáv a díval se i na tu druhou jizvu.

„Kamarad,“ řekl.

A dal znamení a ostře sledovaný vojenský transport zpomaloval a dvě parabely se mi odtáhly od zad a já už jsem se na ty dva krásné vojáky nepodíval, jen jsem hleděl na podlahu, na járkované železné plechy, které se neustále pohybovaly, jak lokomotiva žejbrovala po kolejnicích.

„Geh,“ řekl hejtman.

„Děkuju,“ pošeptal jsem.

A pořád jsem nevěděl, jestli to není legrace, otevřel jsem dvířka, sestoupil na první schůdek, pak každým krokem níž a níž, napřáhl jsem nohu a dopadl na pěšinku, jako bych si zatančil kozáčka, ještě skok a stál jsem, a lokomotiva se zase rozjížděla a podle mne mījely otevřené vagóny s tygry, někteří vojáci měli otevřené kilové konzervy a vyhrnuté rukávy a na nože napichovali kousky masa a jedli, jiní, na kolenou automatické zbraně, houpali holínkama, jako by si máchali nohy v potoce; když mne každý ten vagón minul, pořád jsem cítil, že moje záda mohou být pořád dobrým terčem.

Jako poslední vagón toho transportu jel kastlák, otevřený, z kterého se houpaly černé ženské punčochy, asi sestřičky z polního lazaretu, ale já jsem pořád byl na dostřel německých parabel, revolverů a automatů, poněvadž s Němci, teď jsem to poznal sám na sobě, nikdy jeden nevěděl, co provedou, paní Karáskovou, která bydlí hned vedle nás, Němci zavřeli hned v roce čtyřicet a vrátila se loni na Vánoce, celou tu dobu, ty čtyři roky, byla v Pečkárně a tam utírala krev po popravách, celé čtyři roky utírala krev a hlavní kat byl na ni hodný, dával jí šunku, prosíval ji, aby zpívala Černé oči, proč pláčete? a říkal jí: Račte... a jak prosím? A potom zničehonic ji pustili domů, navždycky, a ještě jí napsali omluvný dopis, ale paní Karásková se z toho pomátla, na pracáku jí dali hned místo v topírnách, dali jí do ruky konev s olejem a musela dolévat a utírat mašinám ložiska.

Blížil jsem se k zatáčce trati, už z dálky trčelo k nebi těch dvanáct kopyt mrtvých koní, jak sloupy ve staroboleslavské kryptě. Myslil

jsem na Mášu, na to, jak jsme se poprvé setkali, když jsem ještě byl u traťmistra, který nám dal dva kbelíky s červenou barvou a řekl, abychom natírali plot kolem celých státních dílen. Máša začínala u dráhy zrovna tak jako já, stáli jsme proti sobě, mezi námi byl vysoký drátěný plot, u nohou jsme měli každý svůj kbelík se suříkovou barvou, každý svůj štětec a proti sobě jsme tupali, natírali plot, každý ze své strany, pořád tak tvářemi proti sobě, čtyři kilometry celkem bylo toho plotu, pět měsíců jsme takhle každý den proti sobě stáli a všechno jsme si s Mášou řekli, ale pořád byl mezi námi ten plot; po natření dvou kilometrů toho plotu jsem jednou natřel drát ve výši Mášinych úst tou červenou barvou a řekl jsem jí, že ji mám rád, a ona z druhé strany natřela ten drát taky a řekla, že ona mě má taky ráda... a podívala se mi do očí, a že to bylo v příkopě, ve vysoké lebedě, nastavil jsem ústa a skrz ten natřený drát jsme se políbili, a když jsme otevřeli oči, ona měla na ústech takovou červenou kundičku a já taky, rozesmáli jsme se a od té doby jsme byli šťastni.

Když jsem došel k těm třem mrtvým koním, posadil jsem se jednomu na břicho a opřel hlavu o jeho nohu. Hlava druhého koně na mne zírala vytřeštěným okem, jako by i ten mrtvý kůň se mnou prožil to, co se mi před chvílí mohlo stát.

Tenkrát jsem stoupal po schodech hotýlku v Bystřici u Benešova, v zátočině schodů pracoval zedník v bílých šatech, dlabal, aby do zdi zasádroval dvě kramle, na kterých za chvíli bude viset hasicí přístroj značky Minimax, ten zedník už byl starý, ale měl tak ohromná záda, že se musel otočit, abych prošel, a pak si ten zedník pískal valčík z Hraběte Luxemburka, a já jsem vešel do pokojíčku, bylo to odpoledne, vytáhl jsem dvě břitvy, jednu čepel jsem zadlabal do štokrlátka v koupelně, druhou jsem položil vedle a začal jsem si pískat valčík z Hraběte Luxemburka, svlékl jsem se, otočil kohoutek s horkou vodou a pak jsem se zamyslel a potichu otevřel dveře. A ten zedník stál z druhé strany dveří, na chodbě, a jako by

i on pootevřel dveře a chtěl se podívat na mne, co dělám, jako jsem se já chtěl podívat na něho. A já jsem přibouchl dveře, vklouzl do vany, musel jsem pomalu usedat, tak byla ta voda horká, dokonce jsem sykal bolestí, opatrně a bolestně jsem usedal. A potom jsem nastavil zápěstí a prořízl si pravou rukou zápěstí levačky... a pak jsem vši silou udeřil zápěstím pravačky na tu obrácenou čepel zatemovanou do štokrlete. A vložil jsem obě ruce do horké vody, díval se, jak zvolna ze mne vytéká krev, jak je voda růžová, jak ale pořád ta červená krev tak znatelně proudí, jako by mi ze zápěstí někdo vytahoval dlouhý, pérující červený fáč, tančící závojiček... a potom jsem houstl ve vaně, tak jako houstla ta barva, kterou jsme natírali ten plot kolem celých státních dílen a museli jsme do ní lít terpentýn... a hlava se mi naklonila a do úst mi tekla malinová limonáda, která ale byla lehounce slaná... a potom ty soustředěné modré a fialové kruhy, které pérovaly jako pohybuující se barevné spirály... a potom se nade mnou naklonil stín a o tvář mi zavadila brada zarostlá strniskem. Byl to ten zedník v bílých šatech. Podebral mne a vylovil jako červenou rybu, které pramení ze zápěstí červené ploutvičky. Položil jsem hlavu na jeho halenu a slyšel jsem, jak moje mokrá tvář hasí vápno, a ta vůně byla to poslední, co jsem vnímal.

Seděl jsem na mrtvém koni, hlavu opřenou o vztyčenou nohu, která trčela proti nebi, dotýkal jsem se hřívečky, kterou mají koně u kopyt... a kolem projížděl nákladák a vesele si pískal. Vagóny mě zacláněly, rytmicky odhalovaly a roztřásl jsem se, vyhrkly mi sliny, protože začátek toho všeho byl u strýčka Nonemana v Karlíně, spal jsem tam u strejdy Máši, uložili mě do ateliéru na kanape a přikryli dekou, navíc přikrytou tou plachtou, na které byla namalovaná Praha a nad ní aeroplán, ve kterém se nechávali zákazníci fotografovat jako piloti nebo pozorovatelé, celé legrační skupinky se vešly do fotografie na tom aeroplánu, a potom v noci, když bylo u Nonemanů ticho, přišla Máša, vklouzla pod tu plachtu s aeroplánem a hladila mne, celá se přitiskla a já jsem ji hladil taky, a byl jsem mužský až do

té doby, kdy k tomu mělo přijít, ale tu najednou jsem zvadl a bylo se vším ámen, Máša se pokoušela mne štípat, ale já jsem zmrtněl, jako bych ve všech končetinách ochrnl... a za hodinu zase vyklouzla Máša zpod té plachty a odešla do pokojíčku k tetě... a já už jsem se na ni ráno nepodíval, jak zařezaný jsem seděl, chodili zákazníci, stavěli se za tu plachtu, pod kterou jsem v noci přišel k tak špatné zkušenosti, stoupali si jeden na židli a druhý na štafličky a strejda Nonemanů dával každému do ruky buďto láhev nebo trychtýř, potom vlezl pod sukně tomu svému přístroji, zvedl ruku a dal znamení jak hudbě, a opět se vykasal zpod té sukně a za pět minut přinesl tu fotografii, protože nad vchodem měl veliký nápis: Za pět minut hotové. Tak chodili celé dopoledne, až přišli dva němečtí vojáci, a když si jeden stoupl na židli a druhý na štafličky a pan Noneman dal před ně tu plachtu s aeroplánem a Prahou, ozvala se dunivá rána a potom vítr proletěl ateliérem a porazil tu plachtu s aeroplánem a ti dva vojáci spadli, a strejda, který se kasal pod sukni, upadl také, ale to bylo málo, potom přišel ohromný průvan a viděl jsem, jak se celá stěna ateliéru odvalila a průvan odnesl strejdu a ty dva vojáky a z pokoje přivál tetu a Mášu, které letěly vzduchem a přitom si obě chtěly stáhnout sukně, ale nedařilo se jim to, vlasy se jim obracely a vlály a zaclonily mi celé nebe a všichni jsme padli a potom ještě jako míče zvolna padali na loučce... a jako poslední přivál ten průvan tabuli, na které byl nápis: Za pět minut hotové... Po hlavní ulici přeběhlo několik lidí a pak bylo dlouho ticho, potom začaly houkat sirény a projelo několik sanitních aut a pak přišlo několik rozedraných lidí, jako blázni se smáli, pořád se smáli a padali na záda na loučku, leželi na zádech a smích jimi otřásal... a pak teprve přišel člověk, otočil se a ukázal směrem na Vysočany a povídá: Hroznej nálet, lidi! A když se zadíval na loučku, na tu velkou ceduli, opakoval s jiným smyslem to, co tam bylo napsáno: Za pět minut hotové...

Podlezl jsem závory a na páté koleji stály osobní vagóny. A celý ten vlak byl rozstřílený, na prvním vagónu jsem si přečetl nálepku: Určení, státní dílny, výchozí stanice Krakow. Takhle vždycky zřídili partyzáni německé transporty těsně za frontou, ani jeden osobní vagón neměl zasklené okénko, každý byl prošpikován střelami, plechové stěny propsány rukopisem mašinkvérů, některé roztržené granátem, jiné nábojem horského dělíčka nebo ukořistěnou pancéřovou pěstí. Takové osobní vagóny to byly, jaké už dávno byly vyřazený z provozu, do každého kupátka vedly z obou stran dveře a kolem celé stěny vagónu bylo dlouhé stupátko. Skoro u každých dveří byla hnědá zaschlá stopa krve. Nahlížel jsem do kupé a všude to bylo stejné. Na podlaze roztráštěné sklo, hřebínky, knoflíky vytržené i s látkou, celý rukáv vojenského mundúru, zakrvácené spodky, kapesník kdysi napojený krví, rozházené figurky šachů, schéma hry: Člověče, nezlob se, kulaté zrcátko, harmonička, sněhem zasypané dopisy, dlouhý fáč a pruhovaný dětský balóněk. Zvedl jsem jeden dopis, zdobený otiskem vojenské boty plné cvočků. Mein lieber Schnucki Pucki! začínalo to psaní a končilo: Deine Luise. A otisk dívčích rtů. A v koutě se na mne smála rozšněrovaná vojenská bota s vyplazeným jazykem. Na podlaze leželi dva mrtví havrani. Když jsem přišel z nemocnice, byly takové mrazy, že v lesíčku za naším městečkem, kam se slétávala hejna vran a havranů, stromy byly ověšené těmi černými ptáky, třpytili se v dopoledním mrazivém slunci, a když jsem přišel k lesíčku, viděl jsem tisíce těch havranů po zemi, kolem každého stromu, jak přezrálé bosenské švestky... plný lesík mrtvých, i ti, co seděli na větvích, i ti byli mrtví, zmrzli ve spánku. Dupl jsem tenkrát podrážkou do kmenu stromu a z větviček a větví se sypal zmrzlý jinováč a mrtví ptáci, několik

mi jich zavadilo o rameno, ale byli tak lehounčí, jako by na mne spadla rádiovka.

A seskočil jsem z posledního stupátka toho vlaku na páté koleji a nahlédl do kanceláře. Pan výpravčí Hubička měl nohy na telegrafním stole, ruce založené v podpaží, hlavu bradou na hrudi a spal. Ale to jsem uměl i já, i já jsem usnul ve službě, když to na mne přišlo. To najednou přijde taková touha si zdřímnout, že je nejlepší hned při první příležitosti usnout. Ale ten spánek výpravčích ve službě je řízen nějakou zvláštní signální soustavou. Tělo hluboko spí, ale něco ve výpravčího hlavě je vzhůru. To stačí, aby volal telegraf, a správný výpravčí se okamžitě zvedne, pustí páčku přístroje, dá značku své stanice, a zase si sedne a tvrdě usne, ale když zpráva na bílé telegrafní pásce skončila, výpravčí se probudí, dá znamení, že rozuměl, a připojí telegrafním klíčem značku své stanice a zastaví přístroj, zase si sedne a spí dál. Nebo takový správný výpravčí postaví vjezdové návěstidlo a usne, ale slyší přicházející kroky, slyší, že lokomotiva příjíždějícího vlaku si dupla, vjela na izolovanou kolejnici, a v bloku dopravní kanceláře to jen tak ťukne, jako byste upustili kávovou lžičku. A výpravčí se probudí a jde a natluče návěst.

A po schodech bylo slyšet, jak přichází pan přednosta, výpravčí položil boty na podlahu a vstal. Pan přednosta vešel ve staré uniformě, jistě zase půjde čistit holubník, kalhoty měl od holubího trusu celé zabílené, rukávy taky.

A já jsem vešel do dopravní kanceláře.

„Výpravčí Hrma Miloš se zase hlásí ve službě!“ povídám. A hned mi potřásali rukou a popleskávali mne, pan přednosta zaslzel.

„Miloši, co jsem se vám naříkal? Abyste si dali pozor. Znovu vám říkám,“ pravil a otočil se a prstem ukázal na podpis vyhlášky, „sám tenhle říšský zmocněnec Danko prohlásil v Hradci, že nebude ani chvilinku váhat! Že dá odstřelit pár českých výpravčích!“ kýval hlavou a jeden holoubek, který se batolil po perónu, zavrkal, a ke dveřím kanceláře se sletělo hejno polských rysů.

Do stanice vjížděl nákladní vlak. Pan přednosta vyšel na perón a holubi vzlétli, usedali panu přednostovi na ramena, na hlavu, musel roztáhnout ruce a polští rysové na něho sedali jako na nějakou sochu na náměstí. A přednosta byl rád, že vlakvedoucí a jeho četa se na něho dívají, strojvedoucí si přestal čistit ruce pucvolí a taky se koukal na pana přednostu a přednosta kráčel a nesl na sobě to hejno, které pořád mávalo křídly, aby se udrželo.

„Dali nám mizerný uhlí,“ řekl strojvedoucí, „už podruhé musíme dělat páru.“

„Tak co, pane strojvedoucí, pořád ještě malujete?“ optal se výpravčí.

„Pořád,“ přikývl strojvedoucí, „teďka maluju moře. Hergot, ten váš přednosta by mohl s těma holubama do cirkusu.“

„Bramborový divadýlko,“ řekl výpravčí, „ale do malování moře jste se dal?“

A já jsem stál na perónu a díval jsem se na vlakvedoucího a jeho četů a topiče, a hned jsem viděl, že tady zastavili jen proto, aby si prohlédli výpravčího Hubičku, jestli je na něm vidět to, co se o něm vypravuje, jak o noční službě vyhrnul telegrafistce sukně a natiskl jí kolem zadnice staniční razítka.

„Moře,“ povídá strojvedoucí a díval se dál očima plnýma obdivu na pana výpravčího, „podle pohlednice zvětšuju moře.“

„A co takhle do přírody si vyjít?“ optal se výpravčí.

„Dejte mi pokoj s přírodou, v přírodě se všechno moc hejbá,“ zvolal strojvedoucí a smál se a obrátil se k hytláku a zamrkal; rozesmáli se všichni. „Podle přírody bych musel všechno dělat menší. Jen jednou jsem se dal nachytat přírodou, půjčil jsem si ve škole vycpanou lišku a zahrabal ji v lesejčku do listí, a než jsem ji začal obkreslovat, přiběhli dva psi a lišku roztrhali! Tři sta korun! Dejte mi pokoj s přírodou!“

Ale pan výpravčí Hubička se díval do modrého nebe, teď jsem to na tom nebi viděl i já, jak přes celou oblohu se pokládá Zdenička,

naše telegrafistka, jak pan výpravčí jí něžně vyhrnuje sukni, pak bere jedno razítko za druhým a dlouhými pohyby dává ta razítka na zadnici telegrafistky... a viděl jsem, jak vlaková četa i strojní četa, všichni se dívají do nebe, a všichni tam vidí to samé, tu krásnou událost, kvůli které tady zastavili, pod záminkou, že dělají páru.

A když se vynadávali do modrého nebe, dívali se užasle na výpravčího Hubičku, který byl najednou krásný. I ty vrásky podle úst, i ty maličko křivé nohy mu slušely. Pochopil jsem, že pro ženské má pan výpravčí jisté kouzlo.

„Víte, jak to moře omalovávám z pohlednice?“ optal se strojvedoucí, „ten dekl, na kterej maluju, ten si dám do svěráku, na ponk připíchnu pohlednici a omalovávám. Ale nějak mám divnou ruku, nemůžu pořád dostat na dekl to pravé vlnobití, ten švunk moře, jak je na pohlednici.“

„Pane Kníže,“ řekl výpravčí Hubička, „tu pohlednici si dejte do svěráku taky. Hned vedle toho deklu... a potom vemte štětec a dělejte nad tím vlnobitím na pohlednici takhle... takhle dělejte nad vlnama štětcem, až to dostanete do ruky, a potom dělejte ty vlny větší a větší, a když jsou takový, jaký potřebujete, mázněte je rovnou na dekl.“

„Vy máte, člověče, nápady...“ žasl strojvedoucí.

A já jsem vběhl do dopravní kanceláře, volal telefon, slyšel jsem pana přednostu, jak naoko nadává polským rysům, všichni ti holoubci s ním teď byli v holubníku, to jednou bych se chtěl v tom holubníku schovat a škvírou se dívat, co to tam pan přednosta s těmi holoubky vyvádí? Měl jsem dojem, že se ti holubi i smějí, že pan přednosta jim tam domlouvá, dokonce že nezpůsobného holoubka vezme a napráská mu na zadek... A bakelitové sluchátko jsem měl u ucha a díval jsem se na perón, kde ve slunci stáli mužští, teď se strojvedoucí naklonil a cosi šeptal panu výpravčímu, ale když jsem se podíval takhle bokem, na vagóny na přepravu uhlí, polekal jsem se. Z vagónu trčely rohy hovězího dobytka, několik hlav se vzpínalo a obracelo na perón oči, byly to velké kravské oči, plné zvědavosti

a smutku. A skoro v každém tom vagónu byla produpnutá podlaha a tou dírou trčela kravská noha, odřená, nehybná, promodralá... ale tohleto já jsem neměl rád, tohleto jsem nesnášel, když vozí hladová telata a vlak mi stál ve stanici, aspoň jsem jim pootevřenými dveřmi kastláku podal prsty, aby jim na chvilku nahradily vemeno, ale tohle jsem neměl rád! ani ty vozy kůzlátek, když je svázeli rezníci, ty nožky převázané provazem tak, že odumřely, to jsem nesnášel, ach nesnášel, ani když v mrazech vozili v otevřených patrových vagónech prasata na pražská jatka, prasata s hlavičkami u sebe, prasata, která se bála pohnout, jediným pohybem že by z nich vyprchalo ještě víc teplo, prasátka se zmrzlými nožkami, porcelánovými kopýtky! ach, to jsem nikdy neměl rád! ani když je vozili v letních parných dnech, bez vody, až z Maďarska, celý vlak prasat s otevřenými tlamami, tak otevřenými žízní, jak žízní umírající pták...

Vyběhl jsem z dopravní kanceláře.

„Odkud je tahle zátěž?“ optal jsem se vlakvedoucího.

„Z fronty, deset dní je dobytek na cestě,“ mávl rukou.

Vyskočil jsem na platon vagónu a podíval jsem se dolů. A všechen ten dobytek byl ozhřivý, několik jich tam leželo mrtvých, jedné krávkě viselo od zadku mrtvé, zahnívajícící tele... všude jen hrozné páry očí tiše vyčítajících, umučených očí, nad kterými jsem zalomil rukama. Celý vlak dobytčích vyčítavých očí.

„Ti Němci jsou prasata!“ křičel jsem.

Vlakvedoucí mávl rukou a křičel: „Prasata, to je málo! Tam poslední tři vagóny jsou plný už skoro pomřelých ovcí... hlady si jedna druhé spásly kožichy!“

„Už máme páru,“ řekl strojvedoucí a dodal tiše: „Slyšeli jste to? V noci na dnešek partyzáni vyhodili ostře sledovanej transport u Jihlavy tak šikovně, že spadl celej do propasti a druhou nálož ještě na ten vlak shodili ten most.“

A vystoupil na mašinu a zatáhl za rukojeť a nákladák se rozjízďel a odvážel vagóny, z kterých vyčnívaly kravské rohy a oči, vagóny,

z nichž dole trčely probořené nohy, odřené a ukoptěné o pražce. A za obilním skladištěm, liverpůlem, tam u rampy, byly přistavené dva vagóny, které ráno přivezla raketa, vagóny určené pro pražské jatky.

Pak projely dva ostře sledované vojenské transporty, samé tanky, sami Tygři, každý vlak s velitelem na lokomotivě, už asi jako následek práce partyzánů u Jihlavy. A od vesnice přiváděli honáci hovězí dobytek, vzpouzejícím se stračenám lámali ocasy. Jedna kravka si ze zoufalství lehla na silnici a chasníci jí shrnuli pod ocas trošku slámy a tu slámu zapálili. Pak z velkostatku přijížděl vůz, koně napínali postraňky, protože vzadu byl přivázán býk, měl rozbitá kolena a protržený nos, jak si vytrhl kroužek z chřipí. Ted' byl uvázaný za rohy za vůz, který jej táhl. Asi příliš pozdě si ten býk vzpomněl, že děvečka jej vyvedla a vydala řezníkům zradou, na vůni své sukně, na kterou byl ten býk zvyklý a za kterou by šel až na konec světa. Ted' po tající sněhové cestě jej vůz táhl plihem a krvavá kolena zanechávala za sebou dvě červené čáry.

„Miloši,“ řekl výpravčí Hubička, otočil si mne a vzal za bradu, „to tam, na tý esesácký mašině, to ti nikdy nezapomenu. Vzal jsi to za mě.“

A pak volal telefon z hradla.

„Němci jsou prasata,“ povídám.

Zvedl jsem telefon. Pak jsem se polekal.

„Pane výpravčí, spadlo nám rameno semaforu!“

„Čemu jsme postavili na volno?“ zeptal se.

„Rychlíkové raketě.“

„To je blbý,“ řekl.

„Pane výpravčí,“ povídám, „já tam sjedu na bicyklu a přidržím rameno do polohy volno.“ A vyběhl jsem a ujížděl pěšinkou podle liverpůlu ke stožáru návěstidla, po kramlích jsem vystoupil, obkročmo se posadil na lampu a zvedl rameno návěstidla, a už se blížila rychlíková lokomotiva vlaku, který vezl na frontu jídlo a pití pro důstojníky a dopisy, raketa, která projíždí stanicemi, před kterou má

jedině přednost ostře sledovaný vojenský transport, strojvedoucí počapl, když mne uviděl na semaforu, ale já jsem vytáhl služební baterku a zelenou barvou jsem dával znamení, že je volno, a strojvedoucí opět přidal rychlosti a ta rychlíková souprava nákladních vagónů proletěla, byl jsem zaplaven kouřem, viděl jsem až za chvíli, jak výpravčí stál a díval se na míhající se nápravy, lokomotiva rozvířila sněh a táhla jej za sebou, za posledním vagónem pořád sála sněhovou metelici, zdobenou papírky a větvičkami...

A pak přišla polední pauza, na kamnech jsem si ohřál polévku v modré baničce, postavil jsem vjezdové návěstidlo pro motorovou drezínu, výpravčí si dal nohy na telegrafní stůl a díval se oknem na modré nebe.

„Kdo jede v tý drezíně, neříkali?“ optal se.

„Traťmistr, řekli,“ povídám a míchal jsem lžicí v modré baničce. Pak se tichounce otevřely dveře a kdosi vešel, viděl jsem šedivé kalhoty, vyleštěné boty, zimník.

„Máte tady pěknou zábavu,“ řekl příchozí.

„Že,“ povídám a dál jsem srkal polévku a pan výpravčí Hubička měl dál nohy na telegrafním stole a dál se díval na nebesa.

„Víte, kdo já jsem?“ optal se příchozí.

„Vím,“ povídám, „přišel jste si pro konsignační list, jste od dobytka.“

„Možná,“ pravil příchozí. „Kdepak máte pana přednostu?“

„V holubníku,“ povídám.

A příchozí muž strašlivě zakřičel.

„Ten je tady, ale víte, kdo já jsem?“ znovu se ptal a odpověděl si, „jsem dopravní šéf Slušný!“

A já jsem už věděl a slyšel vypravovat přednosty a výpravčí, kteří, i když jen vypravovali o dopravním šéfovi Slušném, už tím vyprávěním se roztřáslí. Vyskočil jsem a baničku se lžicí v jedné ruce, druhou jsem salutoval a hlásil se:

„Záškolák Miloš Hrma se hlásí ve službě.“

„Pust'te tu baničku!“ zařval dopravní šéf a udeřil do modré baničky, která upadla na podlahu a dopravní šéf do ní kopl, až s řinkotem zaletěla pod almárku. A stál jsem a salutoval, ale výpravčí Hubička pořád seděl na židli a pořád měl nohy na telegrafním stole, jako by ochrnul tou hrůzou z dopravního šéfa. A pod okny se mihl pan přednosta a vešel do kanceláře, tak jak byl, jak seběhl z holubníku, prostovlasý, ted' salutoval a hlásil stanici.

„Pohov,“ řekl dopravní šéf tichounce a potom si pozorně prohlížel starý služební kabát pana přednosta, plný holubího trusu, s rozkoší setrval na jediném knoflíku, obešel pana přednostu a díval se na jeho zaneřádné kalhoty.

„Já jsem myslel...,“ pravil pan přednosta.

„On také myslí?“ optal se mne dopravní šéf tichounce.

„Ano,“ povídám.

„Ano?“ divil se dopravní šéf, „a víte, že já jsem navrhl, aby tenhle vrchní adjunkt byl povýšen na dopravního inspektora?“

Pokrčil jsem ramený.

„Poslyšte, chtěl jste se stát dopravním inspektorem?“ optal se pana přednosta, nad kterým se vznášelo peříčko.

„Chtěl,“ vydechl pan přednosta a peříčko se vzneslo a pérovalo nad jeho čelem.

„A co takhle pást housátka?“

„Nechtěl,“ vydechl přednosta a peříčko opět vzlétlo jak bílý otazník.

„O tom si promluvíme v Hradci. Ale pěkná stanice, jen co je pravda!“ zařval dopravní šéf a jednou ranou smetl botky pana výpravčího se stolu. „Víte, kdo je v drezíně? Komise, která přišla projednat, jestli na tohohle pána podáme žalobu pro zločin omezování osobní svobody... anebo s ním zavedeme disciplinární řízení!“ A ukázal na výpravčího Hubičku.

Pan přednosta otevřel dveře do své kanceláře, ukázal na ten krásný perský koberec s červenými a modrými květy, na mahago-

nový stůl, na palmu, která rozvírala list jako paraplíčko, na turecký kuřácký stoleček a taburetky, ale dopravní šéf zavrtěl hlavou.

„Jaký pán, takový krám,“ řekl.

A potom vešel rada Zednicek, který přinesl aktovku se spisy a rozložil fotografie na telegrafním stole, fotografie všech razítek kolem zadnice Zdenky Svaté, telegrafistky. A pan přednosta pořád prosil, aby se mohl jít převléci, že má extrovní uniformu, ale dopravní šéf Slušný mu nedovolil, pan přednosta musel dělat zapisovatele. A potom vešla i Zdenička, ani jsem ji nepoznal, jako by ta razítka a ten skandál ji postavily na nohy, nějak zkrásněla a její oči dostaly hloubku, až se mi zamotala hlava, když mi podala ruku a hyzlila se mi do očí, když mi řekla, že asi půjde k filmu, že se o ni už zajímá i film. Rada Zednicek nejdřív rozložil kapesní mapu Evropy, aby úvodem probral a osvětlil vojenskou situaci říšských armád. Když rozevřel tu mapu, objevily se v ní díry. To bylo tím, jak rada Zednicek nosil tu mapu v kapse a prodřel jí v přeložení rohy. Ale každá ta díra na mapě byla veliká jako Švýcarsko. A Zednicek podával výklad o situaci armád v Karpatech, kde bojovala pátá armáda von Mansfelda, armáda, ve které bojoval i jeho syn Břetislav Zednicek, ale na mapě ta pátá armáda pořád ještě byla v té prodřené díře, už týden to bylo, co do ní vešla, pořád ještě se nedostala z toho kotle, ve kterém bojoval Zednickův syn, který tak jako otec neuměl pořádně německy a přihlásil se k Němcům tím, že si odstranil čárku a háček ze svého jména. A dál vykládal rada Zednicek a kreslil tužkou na té malé mapě kruhy, které ve skutečnosti byly velké jak Černé moře, a ty kruhy byly kotle, které co nevidět začne uzavírat říšská armáda kolem nepřátel, tužkou kreslil rada Zednicek přesuny říšských vojsk přes Malou Asii do Afriky, kde do kotle uzavřel anglická vojska a potom přes Španělsko se dostal do týlu amerických armád, a přitom přešel rada Zednicek na situaci v protektorátu, kde nastává totální nasazení, které se projevuje opatřením, jež zjednoduší školství, uzavřou se muzea, výstavy, zastaví se některé vlaky a sporty se budou provozovat jen v neděli.

„Je to vaše zadnice?“ otázal se a ukázal fotografii Zdeničce.

„Je,“ řekla a usmála se.

„Kdo vám tam natiskl ta staniční razítka?“ ptal se rada Zednicek a pan přednosta zapisoval.

„Pan výpravčí Hubička,“ řekla.

„Tak nám, Zdenko Svatá, řekněte, jak se to všechno stalo,“ řekl rada Zednicek.

„Sloužili jsme spolu na noční, k půlnoci jsem si dělala manykýru, a že nejely vlaky, tak jsme se nudili,“ říkala Zdenička a dívala se do stropu.

„Pomalu,“ řekl pan přednosta.

„A potom řekl pan výpravčí... budeme si hrát na fanty... vrána letí, vlak letí, čas letí, ruka letí, noha letí... a já jsem prohrávala nejdřív botičky a potom kalhotky...,“ vykládala telegrafistka a sledovala pohyb tužky, kterou její výpověď zapisoval pan přednosta.

„A kdo vám je stahoval?“ zvědál rada.

„Pan výpravčí Hubička,“ řekla a zasmála se.

A výpravčí seděl na židli, nohu přehozenou přes nohu, na koleni služební čepici, pleš se mu leskla a úředníci z ředitelství z Hradce, když se podívali na tu jeho pleš a pak na krásnou telegrafistku, vzdychli a vrtěli hlavou a potom s větším zaujetím vnikali do případu, ze kterého se snažili vylovit skutkovou podstatu pro zločin omezování osobní svobody. A já jsem sloužil, stavěl jsem návštěvidla do polohy volno a zase na stůj, cítil jsem, jak výpravčí sleduje všechny vlaky, které mi projíždějí stanicí, jak mne kontroluje, výpravčí Hubička byl vždycky můj ideál, už v Dobrovicích, kde mne zaškoloval, kdy dovedl jednou rukou sjednávat křižování do jedné stanice a druhou rukou telegrafovat do druhé stanice zátěž. A teď tady seděl jak před soudem, cítil jsem, že jak dopravní šéf, tak rada Zednicek, oba ti úředníci by chtěli udělat Zdeničce totéž, co udělal výpravčí Hubička, ale byli příliš zbabělí, tak jako všichni, příliš se báli, jediný, kdo se nikdy nebál, byl pan výpravčí Hubička, který teď seděl a kochal se svou slávou.

„Dávejte pozor, slečno Zdenko Svatá, pozor,“ zvedl se rada Zednicek, „než vás položil pan výpravčí na telegrafní stůl, nedělal na vás nějaký nátlak? Nevyhrožoval? Netlačil násilím?“

„I kdepak! Sama. Sama jsem si lehla... najednou se mi samotné zachtělo si tam lehnout... a čekat, co to bude dělat...,“ zasmála se telegrafistka.

„... a čekat, co to bude dělat...,“ šeptal pan přednosta a psal.

Vyběhl jsem na perón. Hlavní kolejí projížděl další ostře sledovaný transport, na tancích se slunili sami mladí chlapci, byli tak jako já, někteří ještě mladší, házeli si zeleným balónkem ve slunci, na jiném tanku zpívali: Ich hab mein Herz in Heidelberg verloren..., ale když míjeli ten rozstřílený vlak na páté koleji, zůstali stát, strnuli, každý, kdo vjel do blízkosti těch rozstřílených vagónů, určených do dílen pro opravu, každý ztuhnul, i kuchaři přestali škrábat brambory, jistě ti vojáci viděli doma horší věci, rozbitá města, domovy, hromady mrtvých, ale tohle tady zatím asi nečekali...

Vešel jsem do stanice a ohlásil průjezd transportu.

Rada Zednicek stál u okna.

„Tam jede naše naděje. Naše mládež. Bojovat za svobodnou Evropu. A co vy tady? Tisknete razítka na zadek telegrafistky!“ řekl a vrátil se ke stolu, prohlédl fotografie, pak je odhodil.

„Ovšem,“ řekl, „sklaplo nám, omezení svobody to není... ale je to hanobení němčiny, státního jazyka!“ zvedl se a udeřil pěstí do stolu, „polovička razítek je sestavená z německých slov! A to je zneuctění!“

A vyšel jsem na perón, dával jsem znamení průjezdu lazaretnímu vlaku, který přijížděl z fronty, rychlíková souprava proměněná v nemocnici. A na tomhle lazaretu, na který jsem se díval, byly nejdivnější ty lidské oči, oči těch raněných vojáků, jako by ta bolest tam na frontě, ta bolest, kterou udělali jiným a kterou ti jiní zase udělali jim, jako by ta bolest z nich udělala jinačí lidi, tihle Němci byli sympatičtější než ti, kteří jeli opačným směrem, všichni se dívali oknem do fádní krajiny tak pozorně a dětinsky, jako by pro-

jížděli samým rájem, jako by moje stanička byl klenotnický krám, dívali se, tak jako se díval výpravčí Hubička na nebesa. Zrovna s takovým zájmem se na mne dívali ti žlutí marodi, někteří měli jen odvrácenou hlavu, jiní se museli přitahovat za visutou hrazdu, připevněnou ke stropu vagónu, další podpírala sestřička, a lazaret ujížděl domů, samé bílé postele, zdobené sevřenýma žlutýma rukama a žlutými obličejí, dětskýma očima. A jako poslední toho lazaretu jel otevřený kastlák, dva saniteráci tam vysvlékali z lazaretního kabátku mrtvolu, kterou potom hodili na hromadu ztuhlých mrtvol, vojáků, kteří pomřeli cestou... a pak se ten lazaret vzdaloval, červená koncová lucerna svítila a klinkala a mrskala sebou a chrastila.

„Nejušlechtilejší krev za vás nasazuje životy,“ hovořil rada Zednicek a stál u okna, „viděli jste ten lazaret? A vy tady děláte tohle! Ale skončili jsme. Výsledek, pane přednosto, pište! Disciplinární řízení s výpravčím Hubičkou Ladislavem.“

A mávl rukou a vyšel na perón, rukou dal znamení, aby přijela motorová drezína. Zdenička se pak posadila do drezíny vedle dopravního šéfa.

Ohlásil jsem tu motorovou drezínu. A dal znamení odjezdu.

„Češi, víte, co jsou?“ řekl rada Zednicek. „Smějíci se bestie!“

A motorová drezína se rozejela podle rozstříleného vlaku na páté koleji, rada Zednicek se díval na ty utržené střechy, otvory po kulometech. Pan přednosta vyšel do prvního patra, kde pak křičel, tloukl židlí do podlahy, až v kanceláři dopravy padala omítka. A hulákal do světlíku.

„Mravní bahno! Staré město Sodoma! Prostituce pod ochranou policie se uchyluje do kaváren a restaurací a kancelářů. Manžel donutil ženu, aby provozovala prostituci! Hrozil jí, když nepůjde na štrych, že jejího synáčka rozřeže pilkou. Otírání si parůžku! Odstříknutí brčka! Lepší by bylo, aby Bůh zatroubil k poslednímu soudu a učinil všemu konec!“

A pak znovu chodil kuchyní a dupal, abychom dole věděli, jak námi trpí. Až za hodinu sestoupil do své kanceláře. V parádní uniformě. A zatím na rampu vyváděli posledního býka, kterého přivezli nákladním autem, taky ho děvečka přivedla řezníkům až do auta; když vyjeli, býk začal dělat dílo. Řezník povídá pomocníkovi: Bohouši, ten panchart nám vyvrátí sajtny, tady máš nůž a vypíchni mu voči! A pomocník Bohouš, který to potom vypravoval v kanceláři, se obrátil a okýnkem protáhl ruku a na dvoje hrábnutí vypíchl býkovi oči. „A bejk byl potom klidnej jak beránek,“ řekl v kanceláři pomocník Bohouš, „hehehe, už asi nechtěl mít nic se světem.“ A když za tímhle býkem zavřeli nákupčí s rachotem dveře, pan přednosta se probudil. A po římse okna se batolili jeho holoubci, vrkali a ukláněli se mu, ale pan přednosta se na ně mračil, vrtěl hlavou, objížděl si prstem límec, pak se zase zamyslel a byl smutný a smutnější. Otevřel skříň, podíval se na tu nejnovější uniformu, kterou ještě nikdy na sobě neměl, na které už byla vyšita jediná zlatá hvězda, obšitá zlatým krumplováním a zlatou nití, z toho samého materiálu, jako bývala vyšitá generálská lipová ratolest.

A neudržel se, proběhl dopravní kanceláří, vyběhl do prvního patra, do kuchyně, a pro jistotu několikrát vykřikl do světlíku:

„Inspektorská zahrádka je v prdeli!“

A potom, když odjely osobní vlaky, když výpravčí Hubička zase stál na perónu a díval se do modrounkého předjarního nebe a jistě zase tam viděl to, co mu založilo v oblasti ředitelství Hradec Králové slávu, jistě tam viděl ten film, jak se na tom modrém ohromném plátně pokládá telegrafistka a on jí vyhrnuje sukni a potom bere jedno razítko za druhým, razítka veliká jako kostelní věž, a ta razítka otiskuje do jejího měkkého masa kolem zadnice, najednou se otočil, rozhodl, a v příštěnce, kde stály páky a rukojeti od návěstidel a výhybek a předvěstí, mi pošeptal:

„Miloši, zejtra máme noční, zase spolu... naší stanicí projede nákladní vlak složený z osmadvaceti vagónů střeliva, vezou to

v otevřených vagónech, bude projíždět naší stanicí ve dvě hodiny po půlnoci. A mezi naší stanicí a sousední nejsou kopce a žádný stavení... ten celej vlak by mohl vyletět na útraty vesmíru..."

„To jo, pane výpravčí, to jo, ale čím?“

„Všechno dostaneme včas..."

„Kde je ten vlak?“

„Zejtra vyjede z Třebíče.“

„Ted'ka zase my budeme ostře sledovat vojenskej transport, že?“
zasmál jsem se a v přístěnku se na chvíli setmělo.

To hejno polských rysů přeletělo kolem okna.

Ze zámku přišla zpráva, že pan přednosta je pozván k hraběti Kinskému na večeři, že v sedm hodin pro něho přijede štolba. A já jsem stáhl zatemnění a rozsvítil světla v dopravní kanceláři. A v kanceláři pana přednosta, i když tam byla elektrika, rozsvítil jsem petrolejovou lampu s kulatým knotem, lampu se zeleným stínítkem. A vycházel jsem s výpravčím Hubičkou k vlakům, projíždějícím naší stanicí, dával jsem znamení zelenou lucernou. Pan přednosta si nesl do kanceláře ten svůj baronský mundúr, šedivé kalhoty a mysliveckou kamizolu a švarcemberský klobouček s tetřevím peřím. Nechal otevřené dveře do dopravní kanceláře a strožil se a byl rád, že je viděn.

A po ní cestou od zámku přijížděl štolba na bílém koni a druhého bělouše měl vedle sebe. Na nebi se třepotaly hvězdy a noc vyzařovala. Pod botkami začal vrzat a chrupat zmrzlý sníh. Zelená lampa tiše syčela v kanceláři pana přednosta, který se na sebe upřeně díval do zrcadla. Už byl v gala, i jelenicové rukavičky a švarcemberský klobouček. A ta lampa házela na strop bílý kroužek, kolem kterého se rozptylovaly větší kruhy, jež se podobaly hrudi kostlivce. Když jsem býval o prázdninách u babičky, svítila na stole taky taková lampa a já jsem ležel rád večer v posteli a díval se na strop, na ty stíny kolem bílého kroužku, který tam vrhala ta petrolejka, a ať jsem se díval, jak jsem chtěl, pořád jsem viděl na stropě takového kostlivce, i když jsem si přikryl oči peřinou, pořád jsem viděl ten strop a na něm kostlivce. Jednou jsem se zase díval na strop a babička přinesla v zástěře polínka a vysypala je s rachotem ke kamnům. Vykřikl jsem: Upadly hnáty kostlivci!

A na perón přijel štolba na bílém koni a vedle něho osedlaný bělouš. Tak byli ti koňové bílí, že vydávali světlo jako kvetoucí keř

jasmínu za letní noci. A pan přednosta vyšel z kanceláře, štolba seskočil a pomohl panu přednostovi do třmene. Pan přednosta přitáhl uzdu a odklusal k holubníku a volal nahoru:

„Jen spinkejte! Já se vám zase vrátím. Pan přednosta přijede! Hajejte, děťátka moje!“

A polští rysové vrkali, tloukli křídly do mřížky spuštěného výletu a pan přednosta odjížděl na koni doprovázen štolbou. Pak přešel trať a dva bělouši klusali tvrdou polní cestou, bylo slyšet jejich kopyta, ale bělouši splynuli se sněhovou plání, jen legračně byl vidět pan přednosta a štolba, jejich tmavé šaty a jejich postavy sedící jakoby ve vzduchu.

Výpravčí Hubička vytáhl grafikony jízdních řádů, složených na štučku jako plátno nebo hedvábí, rozložil ten jízdní řád, naklonil se nad ním a tužkou projížděl trasou.

Odhrnul jsem zelenou záclonku a prodával jízdenky, z přítmí čekárny se vynořovali cestující, kupovali si lístky a zase se vraceli do tmavých koutů, neradi vycházeli do mrazivého vzduchu, uha-dovali podle výpravčího, zda jejich osobák přijíždí, někdy jsem byl na cestující zlomyslný, osobní vlak byl ještě půl hodiny nazpátek, ale já jsem se oblékal a vyhrnul límec a vyšel jsem na perón, jako bych šel očekávat jejich osobáček, a cestující se vyhrnuli za mnou, ale já se jen trochu prošel a potom jsem postavil lucernu vedle koleje a vrátil se do teplé kanceláře a cestující, když promrzli, vrátili se ke kamnům do čekárny, odkud se na mne nepřátelsky dívali. To i pan přednosta někdy využíval stínů a zatemnění noci a obouval si gumové galoše a obcházel za noci stanicí a nakukoval, co dělají výpravčí. Ach, mne jednou přistihl, jak jsem po půlnoci spal. Seděl jsem na židli s bradou na prsou a spal, zatímco pan přednosta stál na zábradlíčku u kasy v čekárně a shora, přes zelenou záclonku se na mne díval a potom tiše, na gumových galoších, přišel na perón, tiše otevřel, tiše stál nade mnou a kochal se a potom mne vzal za rameno a zatřásl mnou a já, jak jsem byl rozespalý, myslil jsem,

že jsem doma a je ráno, a povídám: Kolik je hodin, tatínku? A pan přednosta křičel: Tady je přednosta a žádnéj tatínek. A jsme ve službě! Tatínek! Potom o tom poslal zprávu do Hradce a přišel mi červený mangl.

A osobní vlak vjížděl do stanice, vyšel jsem na perón a cestující se vyhrnuli z čekárny a vlak zvolna přijížděl, na druhém vagónu stála na stupátku Máša, do noci svítil její bílý nákrčník, na prsou měla služební lampičku, na zápěstí na řemínku konduktérské kleštičky, tak jako vždycky, i když jsme tenkrát natírali ten plot kolem celých dílen, vždycky byla čistá, i na konci šichty tak, jako by právě do ní přišla. A seskočila se stupátka, a jak natáhla nožku, měla černé střevíce a bílé ponožky, ve tváři jí zářily dolíčky a obličej v modré noci svítil, jako by si před chvílí cípem ručníku vyčistila ouška. A podala mi jablko a já jsem v jedné ruce držel lucernu a ve druhé jablko a Máša se na mne přitiskla, vzala mne do náruče, byla silnější než já, a tváře jí voněly mlékem, přitiskla se na mne tak, že olejová lampička mě hřála na prsou, plamen se mi propaloval do srdce, a šeptala mi:

„Miloši, Miloši, já tě mám ráda, tolik ráda, ale tím vším, co bylo, jsem já vinna, ptala jsem se děvčat, jak na to, ptala jsem se těch starších, určitě všecko bude zase v pořádku, určitě, já už teďka vím, jak na to... víš?“

A poodstoupila, vytáhla z kapsy jízdní řád, otevřela jej a podala mi fotku, kterou jsem nikdy neviděl, cítil jsem v prstech, jak je uhmataná... byla to moje fotografie, kterou jsem jí dal tenkrát, když jsme natírali červenou barvou ten plot, fotografii chlapce v námořnických bílých šatech, otočil jsem fotku a na ní byla nalepená jiná fotografie, poznal jsem hned, kdo to tam je na mne přilepený, byla to dětská fotografie Máši, taky v námořnické bundičce, obě ty slepené fotky byly vystřižené do oválu.

„Miloši, kdy k nám přijedeš, kdy?“ optala se.

„Pozejtří, jestli budeš chtít,“ zakoktal jsem.

A musel jsem pískat znamení Vě devět, průvodčí, nastupte na svá místa, a konduktérky zdviženou lampičkou dávaly znamení, že je hotovo, a já zvedl zelenou lucernu a vlak se rozejel a Máša se znovu na mne přitiskla, tak se přitiskla, jako se musely na sebe přitisknout naše dvě dětské fotografie, aby při sobě držely, a Máša mne políbila a pak se chytila železné tyčky a vyhoupla se na stupátko, na prsou jí modrounce svítila služební lampička a já jsem stál, oněmělý, protože jsem cítil, že jsem opravdovým mužským, mohl jsem se o tom přesvědčit, taky jsem se sám ohmatal, ano, byl jsem mužský, jak se to tak ale může stát, tak jak se mi to stalo, že když k tomu mělo s Mášou dojít, že jsem najednou zvadl jak lilium. Naposledy za mnou přišla do nemocnice, naklonila se nad mou postelí, měla modrý plášť a stříbrné knoflíky, když se ten plášť nade mnou naklonil, ty knoflíky zářily jako světla luceren nad mostem, políbila mne, ale napřed jí vypadla z náprsní kapsy černá služební píšťalka a udeřila mne do zubů, pak se posadila na postel a sedla mi na zafačovanou ruku, ale brzy musela jít pryč, probouzel se z narkózy nějaký pacient, který chtěl vstát, ale byl přikurtovaný a křičel: Maxo, povol ty řídítka, povóóól, Maxóó! A vytrhl jednu ruku z kurtů a hmátl pod postel a vzal skleněného bažanta a strašlivou silou jej hodil, ten bažant přeletěl celou místnost a roztříštil se o stěnu, u které jsem ležel, a ta rozprsklá moč postríčkala Mášu, odcházela a ve vlasech se jí třpytily krůpěje, ode dveří mi poslala hubičku a teprve jsem se na ni podíval, a potom, když jsem vyšel z nemocnice, rozhlížel jsem se, ale nikdo mi nepřišel naproti, ten den jsem byl smutný, protože vedle mne ležela patnáctiletá dívenka, našla ve skříni dárek, který pro ni měli její rodiče, byly to válenky, neodolala a obula si je a jela v nich do Prahy, ale tam ve skalách, u Satalic, se ten vlak srazil s jiným osobákem, a jak se srazily lavice, tak té dívence uskrípaly nohy; když se probudila z narkózy, pořád volala: Dejte ty válenky do skříně, ty válenky... A šel jsem z nemocnice sám, když jsem se díval do výkladních skříní, nepoznal jsem se, hledal jsem svou tvář, ale

nebyla tam, jako bych byl někdo jiný... až jsem stál sám před sebou ve skříni, skoro jsem na sebe číchal, ale přece jsem si myslel, že to je někdo jiný, až jsem zvedl ruku a ten v odrazu zvedl ruku též, zvedl jsem druhou, ten tam to udělal taky, a dívám se a u klandru stojí zedník, ohromný chlap v bílých šatech, celý postříkaný a krabatý od vápna, na dláždění leží hasicí přístroj značky Minimax, a ten zedník se na mne dívá a v prstech si ubaluje cigaretu, pak si ji dává do rtů, škrtá sirkou, obrací tu sirku do košíčku utvořeného z dlaně a sklání se a zapaluje si, ale pořád se na mne dívá, jako by mezi námi byly ty dveře v hotýlku v Bystřici u Benešova, pootevřené dveře, kam jsem ve škvíře položil z jedné strany své oko a z druhé ten zedník... bylo mi tenkrát, jako by někdo z druhé strany vzal za tutéž kliku jako já. A teď jsem věděl, že ten obrovský starý zedník v bílých zavápněných šatech, že to byl přestrojený Bůh...

Stanicí projelo několik nákladáků, pak osobák, škvírami ve služebním vagónu tryskala čára světla, tak jak děvčatům na plovárnách někdy v rozkroku z plavek chloupky, topiči fofrovali uhelkou pod kotle uhlí, světlo stříkalo do noci a pohybující se tělo topiče házelo pohybující se stín na stěnu tendru, vjezdové návěstidlo a odjezdové střídavě měnilo červené světlo v zelené, světelné znamení na výměnách ukazovalo bílé značky, stojatý úzký obdélníček – značka pro rovnou kolej, ležatý obdélníček – znamení, že kolej zahýbá do křivého, a potom tam, kde končí slepá kolej u liverpůlu, tam je trvale celou noc jasně modrá lucerna, a v semaforech na dálku rachotí ramena při změně světél, kancelář tiká přístroji a sem tam tichounce zadrnčí telefon, když se omylem propojil, v bloku rachotí vybavování koleček při otvírání závěrů jízdních cest, a v tom cvrlikání pan výpravčí Hubička chodil sem a tam, naplněný starostí o ten jím ostře sledovaný vlak, který měl po půlnoci přivést osmadvacet vagónů střeliva, sledoval ten vlak na grafikonu a pak naslouchal, hleděl na perón ve tmě do tmy a nahlížel do čekárny, zatímco já jsem přemýšlel o Máše, trnul jsem, jak to bude, až by

k tomu zase mělo dojít? I já jsem teď postával na perónu, i já jsem se díval na noční oblohu a tam jsem viděl svůj film, přes celé nebe jsem pokládal Mášu, tak jako pan výpravčí Hubička Zdeničku na telegrafní stůl, a kus prádla po kuse jsem z ní stahoval, ale když tam na nebi ležela Máša nahá, nevěděl jsem, co s ní dál? Věděl jsem, ale neměl jsem ještě tuhle zkušenost, protože jsem ještě nikdy v ženě nebyl, kromě toho, kdy jsem byl v břiše své maminky, ale na to jsem si nemohl vzpomenout...

A potom jsem slyšel, jak paní přednostová sestupuje po schodech, v jedné ruce svíčku, v druhé hrnec se šiškami, jak vchází do sklepa, kde poděšeně kejhal husák. Stál jsem na perónu a čtvercem okénka jsem se díval do sklepa, paní přednostová i její stín se sklonily, z hrnce vzala šišku, pak otevřela husákovi zobák a zastrčila tu šišku do zobáku, pak držela ten zobák jak zavírací kudlu a prsty stahovala hrdlem šišku do volete. A zase namočila šišku do vody a dál krmila husáka, který se vzpouzel.

„Hned přijdu, vemte to na chvílku,“ povídám výpravčímu, „já si na chvílku odskočím.“

A potom jsem rukou hmatl po točité zdi a opatrně kladl botku z točitého schodu na schod, a tiše jsem otevřel dveře do sklepa.

„Paní přednostová, nelekejte se, to jsem já, Miloš,“ povídám.

„Co je?“ polekala se a zůstala stát se šiškou v prstech a světlo svíce, která hořela za ní, jí svítilo skrz šedivou kadeř, a já jsem viděl její ztrápenou tvář, taková Popelka to byla, zatímco pan přednosta si hrál na barona Lánského z Růže.

„To jsem já, Miloš,“ povídám, „paní přednostová, já jsem k vám přišel na radu, zkrátka já pozejtří pojedu za mou slečnou, Mášou, tou konduktérkou, víte? A vona bude na mně jistě chtít... víte co?“

„To nevím,“ zabreptala paní přednostová a sklonila se a namočila šišku a otevřela husákovi zobák.

„Ale víte,“ povídám, „nedělejte, že nevíte, já jdu k vám o radu... já zkrátka jsem pořád mužskej, ale když potom mám dokázat, že ten

mužskej jsem, tak já už zase mužskej nejsem. Podle knížky mám ejakulatio prekoks, víte?“

„To nevím,“ řekla paní přednostová a zase špláchala šišku ve vodě.

„Ale víte,“ povídám, „tak třeba teďka se zamyslím... no, a prosím, teďka jsem mužskej... šáhněte si.“

„Panenkomarjá,“ zašeptala paní přednostová, „já už jsem, pane Miloši, v přechodu...“

„V čem?“

„V přechodu, ale to je hrozný,“ roztrásla se paní přednostová a rozsypala hrnec se šíškami.

Poklekl jsem a sbíral ty šišky, a paní přednostová sbírala taky a já jsem jí při tom vypravoval, proč jsem si prořízl tenkrát obě zápěstí, protože jsem zvadl v ateliéru u strejčka Nonemana, v ateliéru Za pět minut hotové, poněvadž jsem byl hotov ještě dřív, než jsem začal. A paní přednostová pak mlčela, držela husáka za zobák. „Šáhněte si, paní přednostová,“ povídám.

„Šáhnou, Miloši,“ řekla a nahnula se, zrovna tak její stín na zdi, a sfoukla svíčku.

„Tak jsem mužskej?“ optal jsem se.

„Jste, Miloši,“ řekla.

„Tak ale, paní přednostová, co dál? Nechtěla byste mě zaškolit? Pěkně vás o to prosím... v blázinci mi doktor Brabec řekl, že bych si měl otřít parůžek s nějakou starší dámou...“

„Ale pane Miloši, já už jsem v přechodu, já už s tímhle nic nechci mít, opravdu, já vás chápu, kdybych byla mladší, panenkomarija, co to do vás tady na stanici vjelo? Výpravčí Hubička s těmi razítky, vy zase s otíráním parůžku... ale všechno pozejtří půjde, uvidíte, jste mužskej, a jak mužskej...“

A okýnkem ve sklepe jsem viděl, jak na perón vyšel pan výpravčí Hubička, rozkročil se a díval se na nebesa, a dobře jsem věděl, že už se tam nerozevírá Zdenička, nevysrkuje přes celá nebesa

zadnici, ale tiše tam vjíždí nákladní vlak, osmadvacet vagónů, které najednou mizí a do vzduchu tryská obrovský oblak, pořád roste, jako hrady na nebi před letní bouřkou, a ještě výš...

„Zlobíte se na mne, paní přednostová?“ povídám.

„Nezlobím, Miloši, je to tak všechno lidský...“, řekla.

A hmatala po zdi a těžce vystupovala ze schodu na schod, až do prvního patra, pak chodila kuchyní a pokojem sem a tam, tak jako chodíval pan přednosta, když se nemohl odvážit nám do očí říci, co proti nám má, a proto to všechno vyříkal do světlíku a potom sestupoval dolů už klidný a vyčištěný, protože když se nevykřičel do světlíku, vyřval se na svou ženu, hrozné věci jí říkal, všechno, co bylo v něm nečistého, všechno vyříkal a za chvíli už o ničem nevěděl, takže si nikdy nemusel podřezávat žíly jako já, ani nemusel vyhrnout telegrafistku a obtisknout jí razítko na zadnici, viděl jsem dopředu, že se pan přednosta ani nemůže zbláznit, takovou měl pro sebe duševní hygienu tím, že všechno vykřikl do světlíku a zbytek do své manželky, která věděla, kdy mu má dát po hubě mokrým hadrem nebo mu říct hrozně sprostou větu, po které se svalil zrovna tak, jako po té kvartální facce, po které jako by se probudil.

A pan výpravčí Hubička, čím víc táhlo k půlnoci, tím byl neklidnější, odprskával, zastavoval se a pořád naslouchal.

Viděl jsem, že pořád očekává, že se otevrou dveře a v nich se zjeví ruka, která mu podá nějaké poselství nebo nějaký balíček.

Když hodiny pana přednosta byly dvanáct, povídám:

„Ty hodiny ale krásně bijou.“

A otevřely se dveře jakoby průvanem a vešla mladá ženská v rozepjatém hubertusu a byla vidět tyrolská blůza vyšívána zelenými dubovými ratolestmi a žaludy. Měla šedivou sukni a bílé vlněné punčochy a polobotky s vyplazeným jazykem. Oblečená jako pan přednosta, ale v ženském.

A nesla převázaný malinký balíček.

„Bitte,“ řekla, „ich muss nach Kersko.“

„Kersko,“ povídám, „to musíte počkat až do rána, to je přes řeku.“

„Aber ich muss nach Kersko,“ trvala.

„To je daleko. Ke komu tam jdete?“ povídám.

„Ich habe einen Freund,“ zasmála se a ukázala na mne prstem,
„sie sind Herr Fahrdienstleiter?“

„Kdepak, tady ten...,“ povídám.

„Vy jste pan výpravčí Hubička?“ optala se.

„Ja,“ řekl.

„A tady tenhle?“ ukázala na mne.

„Mein Freund,“ řekl výpravčí.

„Miloš Hrma,“ představil jsem se.

„Viktoria Freie,“ uklonila se a podala ruku.

„Viktoria Freie?“ podivil se Hubička.

A já jsem věděl, že to je ta zpráva, poznal jsem to, věděl jsem, že to Viktoria Freie je ta ruka, která podává poselství a zprávu, ale ta zpráva zatím nepotěšila výpravčího Hubičku, spíš ještě více pobledl, docela jej to zjevení vyvedlo z míry, viděl jsem, že nemá ani trošku touhy, dokonce, že se té hezké ženské nepodíval ani na zadek, ani na prsa, jak mívával ve zvyku vysvílíkat ženskou očima. A tahle Tyrolačka, jak jsem se díval, ta byla současně prdeláč i ceckounek. A vyšel jsem na perón a dával jsem znamení nákladnímu vlaku, aby projížděl, vykropoval jsem je zeleným světlem. A potom, když jsem se vrátil a oznamoval sousední stanici čas, kdy ten vlak projel mou stanicí, balíček zmizel. A Viktoria zívala a protahovala se a dělala na mne oči a já jsem k ní najednou pocítil důvěru, takže když řekla, že by si ráda hodinku zdřímla, otevřel jsem dveře do kanceláře pana přednosty, tak jako to udělal v Dobrovicích pan výpravčí Hubička, než přetrhl to voskované kanape, a ona vešla a já jsem přinesl svůj plášť a dal jsem jej na kanape, zelené stínítko něžně svítilo, slyšel jsem, jak v holubníku jsou holubi pořád nepokojní, dokonce víc, než když pan přednosta odjížděl, jako by k nim vklouzla kuna nebo lasička, tak postrašeně vrkali a tleskali křídly.

„Já se jmenuju Miloš Hrma,“ zakoktal jsem, „víte, já jsem si podřezal žíly, protože prej trpím ejakulatio prekoks. Ale to není pravda. Sice já jsem zvadl s mou slečnou jako lilium, ale mezi námi, já jsem opravdu mužskej...“

„Vy jste ještě žádnou neměl?“ udivila se Viktoria.

„Neměl, jen jsem se pokoušel, a proto vás prosím, abyste mi poradila...“

„Opravdu jste ještě žádnou neměl?“ divila se čím dál víc.

„Žádnou, protože Mášu – jak si ke mně vlezla u strejdy None-mana v Karlíně, Mášu jsem sice u sebe měl, ale nic jsem s ní neměl, protože, jak jsem říkal, zvadl jsem jako lilium.“

„Tak vy jste opravdu ještě žádnou neměl,“ řekla a usmála se a měla dolíčky, tak jako je měla Máša, a oči jí zjihly, jako by se podívala nějakému štěstí nebo našla nějakou vzácnou věc, a prsty mne začala vískat ve vlasech, jako bych byl klavír, a potom se podívala na zavřené dveře do dopravní kanceláře a vyklonila se nad stůl, stáhla knot a sfoukla slyšitelným dechem lampu a nahmatala mne a zacouvala se mnou ke kanapi pana přednosta a zvrátila se a strhla mne na sebe, a potom byla na mne laskavá, jako když jsem byl malý a maminka mne strojila nebo odstrojovala, dovolila mi, abych i jí pomohl vyhrnout sukni, a pak jsem cítil, jak zvedla a rozevřela nohy, položila ty svoje tyrolské boty na kanape pana přednosta, a pak jsem najednou byl s Viktorií slepený, tak jako jsem byl slepený na fotografii v mariňáckých šatíčkách na fotografii Máši, a zaplavilo mne světlo, které neustále sílilo, pořád jsem krácel nahoru, celá země se třásla, ozývalo se dunění a hřmění, měl jsem dojem, že to nevychází ani ze mne, ani z těla Viktory, ale zvenčí, že celá budova se zachvívá v základech, okna drnčí, slyšel jsem, že na počest tohoto mého slavného a úspěšného vjezdu do života se rozdrnčely i telefony, telegrafy samy od sebe začaly vyhrávat Morseovy značky, tak jako se to stávalo v dopravních kancelářích při bouřkách, zdálo se mi, že i ti holubi pana přednosta všichni do jednoho vrkají, dokonce i obzor

se nadzvedává a zaplál barvami ohňů, teď se staniční budova znovu roztrásla, maličko sebou pohnula v základech... A potom jsem cítil, jak se tělo Viktorky vzepjalo do oblouku, slyšel jsem, jak její okované boty se zaryly do voskovaného kanape, slyšel jsem, jak to plátno se trhá, neustále se trhá a odkudsi z nehtů na rukou i nohou se mi sbíhala do mozku jásavá křeč, všechno bylo najednou bílé, potom šedivé, pak hnědé, jako by opadala horká voda a měnila se ve studenou, a v zádech jsem pocítil příjemnou bolest, jako by mi do nich někdo zarazil zednickou kramli.

Otevřel jsem oči, Viktorka mne pořád prstem vískala ve vlasech a oddychovala. A já jsem viděl škvírou v okně, jak se u obzoru nadzvedává červená a jantarová barva vzdáleného ohně, jako by se blýskalo na časy. A holubi pana přednosty ustrašeně vrkali, poletovali holubníkem, naráželi na stěny a strop a padali k zemi a tloukli ustrašeně křídly.

Viktorka Freie se posadila a naslouchala. Pohladila si vlasy a řekla:

„Někde je hrozný nálet.“

Otevřel jsem okno a zatáhl za zatemnění, které se vsrklo nahoru. Daleko za kopci vybuchovaly nové a nové ohně, obzor byl zardělý a odchlípnutý směrem za kopce, k centru nějakého neštěstí.

„Asi to budou Drážďany,“ řekla a vstala a česala si vlasy a hřeben vydával ve vlasech zvláštní zvuk. Vzpomněl jsem si na její pružné tělo, které jsem najednou viděl, jak létá na hrazdě.

„Čím jste?“ povídám.

„Artistka,“ řekla a tahala hřeben v hustých vlasech a odkláněla hlavu, „před válkou jsme měli ,Pestrou paletu vzdušných atrakcí.“

Posadil jsem se na kanape, pak jsem tiše hmatal po plátně.

Kanape bylo přetržené vejpůl. Vyvalená mořská tráva.

A stanicí projížděl nákladák a z komínu chrstal jiskry.

Viktoria stála v okně a česala si ty jiskry z vlasů. Pak polní cestou proti zarudlému obzoru byli vidět dva jezdci.

Vstal jsem a poprvé v životě jsem pocítil klid.

„Děkuju,“ řekl jsem.

„Já taky,“ řekla a potom zvedla hubertus a vešla do dopravní kanceláře a podívala se na hodiny. Oddychla si. Vsunula ruku pod blůzičku a upravila si v podprsence prs. A vyšla na perón, kde stál výpravčí Hubička rozkročený a díval se na nebe. Chvíli spolu hovořili. Pak se vrátila a řekla:

„Und jetzt muss ich wirklich nach Kersko,“ zasmála se a vykročila podle přednostovy zahrádky, pak lipovou alejí mizela mezi domky.

Když přijel pan přednosta na bílém koni, lehce seskočil a hodil opratě štolbovi, který pobídl svého koně a klusal zpátky.

Přednosta kráčel rovnou pod holubník a volal: „Koťátka moje májový, copak se tolik plašíte? Co vám kdo udělal? Děťátka moje okřídlený! Pan přednosta se vám už vrátil! Hola! Hola!“

A potom vesele vešel do kanceláře dopravy, posadil se na obrácenou židli a řekl:

„Pan kníže vás, Hubičko, dává pozdravovat. Baron Betmann Holweg přinesl ty fotografie Zdeničky. Všichni šlechtici jsou nadšení a chtějí vás vidět. Sám pan hrabě vám, Hubičko, vzkazuje, že vám závidí, že on by na to nepřišel. Zve vás příští týden, Hubičko, na zámek. Já jsem musel podat společnosti u tabule referát o tom, jak to všechno bylo...“

A zvedl se, telegraf volal naši stanici.

„Bahnhofsperre Dresden, Pima, Bautzen...“

Pan přednosta vyšel na perón a vykřikl tím směrem, kde se pořád ozývalo dunění a byl barevný obzor:

„Neměli jste se pouštět do války s celým světem!“

Výpravčí Hubička rozsvítil cloněnou lampu na telegrafním stole, rozevřel telegrafní zápisník těsně u hrany stolu a pak mi dal znamení, že mi chce ukázat něco důležitého ve zprávách, ale já jsem hned věděl, že to bude něco ale docela jinačího. Výpravčí byl ustaraný, a když ukazoval tužkou do zpráv, špička se mu chvěla a čárala po papíře jako kardiograf. Opatrně otevřel šuplík a já jsem se musel dívat na poslední řádek, ale šilhal jsem do šuplíku. Kužel světla stolní lampy jediný svítil v dopravní kanceláři a na dně té zásuvky se blyštěl revolver a potom takový předmět podobající se baterce, která místo skla měla něco jako hodinky, které tiše tikaly.

„Miloši,“ řekl výpravčí šepem a dál ukazoval a podtrhával zprávu v zápisníku, „Miloši, nejlepší bude stát na perónu a hodit to na prostřední vagón. Hodíme tomu vlaku na stůj a v poslední chvíli mu dáme na zelenou... zpomalíme si ho.“

„To je pravda,“ povídám a cítil jsem, že ve všech oknech čekárny, všemi škvírami v zatemnění, všude by mohly být pátravě oči.

Proto jsem vzal tužku a taky jsem podškrtoval zprávu v telegrafním zápisníku a přitom šeptal:

„Pamatujete ale, jak nám spadlo rameno semaforu? Jak projížděla ta rychlíková raketa? Víte co? Já to udělám taky tak. Vylezu na ten semafor a shora, takhle se vykloním a upustím tu třaskavku na prostřední vagón a potom zase slezu a budeme se dívat, co to bude dělat... Kde je ten náš ostře sledovanéj transport?“

„Projel Poděbrady, za půl hodinky je tady,“ odprskl výpravčí a břichem zavřel zásuvku a nesmyslně se podepsal na stránku zápisníku.

„Nemáš strach?“

„Ne, nikdy jsem nebyl tak klidnej... ach,“ povídám, „já jsem mužskej, já jsem mužskej zrovna tak jako vy, pane výpravčí, mužskej

jsem, a to je krásný, všechno už ze mne spadlo, takhle...,“ vzal jsem se stolu dlouhé nůžky a střihl jimi, „takhle jsem se odstříhl od minulosti,“ zasmál jsem se a zvedl telefon.

„Je to rychlíková raketa,“ povídám a hlásím na hradla, „postavte výměny pro raketu, číslo padesát tři šedesát jedna,“ a vytočil jsem z bloku klíč a vyšel do noci, na obzoru se pořád táhla velká skvrna, pořád jako by tam před chvílí zapadlo slunce. Lehce jsem vyhodil páky semaforů a předvěstí. Nikdy jsem neměl tak čisto v hlavě, pořád jako by mě hladila maminka, když mi v dětství odháněla zlý sen. A pan výpravčí Hubička chodil kanceláří, díval se do podlahy, už ani se nešel podívat na nebe, dobře jsem to viděl dopředu, tak jako on, tu zodpovědnost, jak to dopadne? a když dobře, tak co potom? Ale já jsem na tohle nemyslel, ne že bych to nedomyslel, domyslel jsem to všechno do konce, ale to už mne nezajímalo, já jsem se jen soustředil na to, abych ukápl ze semaforu přesně na ten vagón, aby celý vlak vyletěl do povětří, nic jiného jsem si nepřál, nic jiného jsem na nebi neviděl než ten pořád stoupající oblak, který vsrkává do sebe zbytky vagónů a kolejnic a pražců, myslel jsem na to, že jsem už vlastně na tohle měl myslet dávno, už proto, že mi přejeli dědu, který jim kráčel samotinký naproti, sám proti armádnímu sboru, s napřaženýma rukama a hypnotizérskou myšlenkou, aby se Němci obrátili a zacouvali nazpátek tam, odkud přišli. A stejně, i když dědova hlava byla vmáčknutá do pásu tanku, přece jen ten dědův duch pořád tlačil teď armádní sbor za sborem, tank za tankem, vojáka za vojákem nazpátek, do srdce Německa, tam, odkud se vyhrnuli a kam je tlačily ruské armády... Ale já jsem zapomněl na dědu, protože kdybych na něho myslel už dřív, mohl jsem se pokusit o jináčí věci. Za dvacet minut přijede můj vlak naložený střelivem a já budu mít možnost vykonat velkou věc, protože už nejsem zvadlé lilium. Nikdy bych neřekl, že by se ve mně vzala taková síla, zrovna tak jako bych nikdy neřekl, že pan výpravčí Hubička bude čím dál starostlivější, už ani nemohl chodit,

pořád stál rozkročený nad blokem a naslouchal telefonům, které ohlásí ten námi ostře sledovaný vlak.

Vešel jsem do kanceláře, otevřel šuplík, dal do kapsy pláště tu tršaskavku, výpravčí Hubička mne blokoval tělem. A revolver jsem dal do druhé kapsy a potom jsem prstem jel po řádkách telegrafního zápisníku a podepsal jsem se a tužku uložil do šuplíku.

A pan výpravčí šel k černé tabuli, na které byly od včerejška vypsány křídou všechny ostře sledované vlaky, ta série dvaceti vojenských transportů, které se měly pokusit zastavit prolomenou frontu, ukazoval na ně prstem a šeptal:

„Miloši, načasuju ti to na poslední chvíli...”

„Jo..., ale ta raketa si dupla,“ povídám.

A vyšel jsem na perón, raketa vjela do stanice a zastavovala a vlakvedoucí seskočil.

„Příšerný, celý Drážďany jsou kaput,“ řekl.

A za ním seskákali z hytláku lidé, jako by utekli z koncentráku, měli pruhované kalhoty, a když vešli do kanceláře, viděli jsme, že to jsou lidé v pruhovaných pyžamech, jen s kabátkem, tak jak zachránili holé životy, všichni měli upřené oči a nemrkali. Vlakvedoucí se zhroutil na židli a hladil si čelo.

„Celý Drážďany jedna fagule. Tihle mi našli do hytláku,“ řekl vlakvedoucí a zvedl se těžce, tak jako vstává unavený kůň. Chvíli se opíral oběma pěstmi o telegrafní stůl, pak překládal ruce, a na konci zůstal stát, s hlavou svěšenou. Zdálo se, že usnul. A ti Němci stáli zrovna tak, koukali se do země a možná, že tam viděli ty svoje poslední chvíle, jak vyskakují okny do zahrad a ulic, a všechno je od nich odťaté padajícími stromy a zdmi a trámy. A všichni ti Němci měli dlouhé ruce, teď skoro až ke kolenům, a pořád ani jeden z nich nemrkl, jako by hrůza každému uřízla víčka. A já jsem jich už neli-toval, já, který jsem oplakal každé podříznuté kůzle a všechno to, co potrefilo neštěstí, já jsem už těchhle Němců nepolitoval. To ještě když jsem byl v nemocnici s tím svým zápěstím, chodíval jsem ke

své vzdálené tetě, a ta teta Beatrice byla v nemocnici už padesát let sestřičkou a měla na starosti oddělení, kam se sváželi k smrti popálení lidé, teď hlavně vojáci, které už z fronty přivezli v oleji, takoví to byli skoro oboživelníci, a moje prateta Beatrice jim vařila polévky ze zeleniny, a když někteří moc trpěli, tak jim dávala morfiové injekce, a já tam za ní chodil, protože teta Beatrice přinášela každému klid, byla tak ohromná a silná, že na koho se podívala, hned každému nastříkala klid, asi proto, že byla v tomhle oddělení už tolik let... a přece, když jsem slzel nad německými vojáky, když jsem viděl, jak za nimi přijížděly jejich milé a manželky a jak ti vojáci z té olejové lázně dělali poslední pořízení a doporučovali svým ženám, koho si potom mají vzít, jak zařídit všechno s dětmi a majetkem, zvedal jsem se, ale prateta Beatrice mne tlačila do židle a krájela mrkev a celer a petržel, krájela a zpívala si tichounce, pokaždé jinou melodii... Zejtra Gefreiter Schulthe umře, zejtra Gefreiter Schulthe umře, umře, umře... na melodii Na tom pražském mostě konvalinka roste... a krájela nožem mrkev a petržel a celer... a věděla, že zítra přidá trošku víc morfia svobodníkovi Schulthemu a zkrátí tak jeho utrpení o pár dní, protože už se rozloučil... a druhý den zase zpívala tichounce Oberleutnant Ditie, ten zejtra umře, ten zejtra umře... na nápěv Mně darovalo děvčátko prstýnek zlacený... a krájela zeleninu a já se díval na mladé muže ve vanách, všichni vypadali, jako by se koupali, a nepřál jsem si, aby už zítra byli mrtví, přál jsem si, aby se mohli vrátit k těm svým manželkám, milenkám, se kterými si naposledy pohovořili, protože koho spustili už dolů, sem k tetě Beatrice, s tím už to bylo ámen. Ale teď, jak tady přijeli z těch Drážďan, nemohl jsem je už politovat, jen oni mohli litovat sami sebe. A ti Němci to věděli. Vlakvedoucí se zvedl a řekl Němcům:

„Sollten sie am Arsch zu Hause sitzen.“

A vyšel na perón a zvedl ruku a stroj se rozjízďel a vlakvedoucí naskočil do služebního vozu.

„Ty Němce nám sem poslal pánbůh,“ šeptal výpravčí, „dosvědčí nám, kdyby něco...“ odprskl a já jsem slyšel z trati, jak od strážného domku ke druhému se ozývá návěšt', kladívko tlukoucí do puklého zvonu, a hned jsem věděl, že to je můj vlak. Vešel jsem do kanceláře a výpravčí držel telefon a podle toho, že bledl, viděl jsem, že to je ten námi ostře sledovaný vlak.

Vytočil jsem si klíč. Němci stáli kolem kamen, pořád jako sochy na morovém sloupu na našem náměstí. Teď se jeden z nich rozplakal, tak divně, skoro vrkal jako ti přednostovi holubi, když je probudil nálet, pak se ten Němec dal do lidského pláče, teprve teď jeho tělo povolilo a ostatní Němci začali posmrkávat a pak se rozplakali všichni, každý jinak, ale vgruntu to byl lidský pláč, brek nad tím, co se stalo. A jednomu Němci, tomu, co si chladil hlavu o stěnu, začala téct z nosu krev a najednou se svezl na zem a po zdi udělal červenou čáru.

Výpravčí Hubička se na mne podíval, zase měl staženou čepici do čela, že musel zvednout bradu.

Vyběhl jsem do přístěnku a vyhodil předvěst i vjezdové návěsti-dlo, zatímco odjezdové jsem nechal na stůj.

A přišel výpravčí a já jsem vytáhl z kapsy pláště ten přístroj, svítil na něj baterkou a on narařičoval kroužky, jako by zaostřoval fotografický aparát.

A holubi pořád nemohli usnout, pořád vrkali, padali ze sna, bylo slyšet jejich péra, jak tloučou o stěnu.

Pak mi výpravčí Hubička podal ruku, studenou a vlhkou, jako by podal rybu. A já krácel podle kolejí. Přes měsíc přeběhl dlouhý oblak a začal se sypat zmrzlý sníh, otočil jsem se a viděl v dálce cloněné světlo lokomotivy. Měsíc vyplul z toho oblaku sněhu a v mrazivé noci se pláně polí jiskřily a zase jsem slyšel, jak všechny ty zmrzlé krystalky tikají, jako by se v každém pohybovala barevná ručička vteřin. Pak jsem vylezl na stožár semaforu jako po žebříku. A znovu přeběhl oblak a zase se začal sypat sníh, jemný jako jepice.

Obkročil jsem lampu. Lokomotiva vjížděla do stanice a žalostně pís-kala, protože neměla na volno. A cítil jsem, jak se křídlo semaforu zvedá, zvedá mi ruku a lampa proměnila červené světlo v zelené. A v té poloze volno mi rameno vytvářelo dostatek clony, protože bylo větší než já. A lokomotiva si zapískala, viděl jsem, jak výpravčí ukazuje zelenou lucernou strojvedoucímu, aby projížděl, a já seděl na semaforu, sníh se sypal, cítil jsem, jak mne zobají vločky, viděl jsem, jak hodně ten sníh padá. Ani jsem se nehnul, v ruce už jsem držel tu věc, slyšel jsem, jak do mne přechází tikot toho přístroje, a pak projela lokomotiva, shora byla cloněná plachtou, aby hloubkaři neviděli na dálku, když topič přikládá, a potom jeden vagón za druhým, nízké otevřené vagóny a na nich v bedýnkách střelný prach, bedny proložené vrstvami slámy, tři, čtyři, pět vagónů, počítal jsem si je, měsíc byl skrytý za běžovým mračnem, z něhož se sypal tak hustě sníh, a přece ten měsíček byl pořád vidět jako potopená obruč na dně potoka, který hrká mělkým korytem, sedm, osm, devět, a sníh se rozpadal tak, že jsem na chvíli neviděl ani lokomotivu, ani poslední vagón toho vlaku, jedenáct, dvanáct, třináct a potom jsem lehce hodil ten přístroj, jako bych házel do říčky květinu, vypočítal jsem si to přesně, hodil jsem, když se pode mnou ocitlo čelo vagónu, a ten přístroj padl akorát doprostředka vagónu, který si najel do té věcičky, která tam ted' ležela a odnášela ten ostře sledovaný vlak k jeho konci, díval jsem se pořád, do poslední chvíle na ten vagón, až sníh ten vagón zašrafoval a já jsem si umínil, že se odtud shora budu dívat ty čtyři minuty, až do té doby se budu dívat z tohohle posazu, jako myslivec vyčkám zde ten moment zkázy, a pak jsem už viděl, jak se blíží poslední vagón, s budkou na konci, odkud najednou vyšlehl dlouhý kužel světla a soustředil se na mne, vytáhl jsem revolver a viděl, jak se zableskla hlaveň pušky hned pode mnou. Vystřelil jsem a současně vystřelil i kdosi z té budky a na zem padla baterka a svítila v šterkovém loži a z budky vlaku kdosi padl k ní a skulil se do příkopu. A já jsem pocítil bolest

v rameni a z ruky mi vypadl revolver a po hlavě jsem padal, ale zachytil jsem se za plášť o kramli, v semaforu zarachotilo a zelená se proměnila v červenou a rameno padlo do vodorovné polohy a já jsem visel hlavou dolů a slyšel, jak se můj plášť trhá, z kapes mi vypadly klíče a drobné mince a padaly mi podle hučících uší, viděl jsem, jak se vlak vzdaluje, jak se celý natočil do zatáčky, ukázal mi sebe sama vzhůru koly, jako by jel po stropu noci, červené svítilny na jeho konci se vzdalovaly, viděl jsem u semaforu v příkopu vojáka, jak se stočil do klubička, padal na něho sníh a on ztratil čepici, měl lysou hlavu, a kabát se mi zvolna trhal, cítil jsem, jak mi zpod košile teče po krku na hlavu krev, a plášť se dotrhl a já padal střemhlav do černého, olejem a párou prosáklého štěrkového lože. Padl jsem na ruce a hrany ostrého kamene mi prorazily dlaně. Potom jsem se skulil do příkopu, hned vedle toho německého vojáka, který ležel na boku a začal pochodovat na místě, pořád jako by kráčel, těžkýma botama vyhrabával sníh až na zmrzlou hlínu a drn a držel se za břicho a naříkal. Nastavil jsem před ústa dlaň, a když jsem odkašlal, vyplivoval jsem krev. Ten německý voják mi prostřelil plíce a já jemu asi břicho. Teď jsem si uvědomil, proč pan výpravčí Hubička celý večer odprskával, odplivoval. Jako by dopředu viděl tenhle můj konec, protože pan výpravčí Hubička nikdy z ničeho strach neměl, ono to asi bylo silnější než on, všechno jako by se napřed stalo, než se to stalo... díval jsem se do nebe, odkud se sypal sníh, potom jsem se převrátil a vyškrábal se až k tomu vojákovvi, který začal naříkat a opakoval pořád jedno slovo.

„Mutti, Mutti, Mutti!“ volal a já jsem se na něho díval, chrmlal jsem krev a věděl jsem, že tenhle voják nevolá svou matku, ale matku svých dětí, protože už byl plešatý, když jsem se nad ním nakláněl, viděl jsem, že se tak podobá panu výpravčímu Hubičkovi, až jsem se polekal. A potom si pořád tiskl ruce na břicho a pořád jako by chtěl odejít od toho svého postřeleného těla, pořád pochodoval na místě a podrážkou těžkých bot drásal sníh na promrzlou hlínu.

Rozpřáhl jsem ruce a lehl si na záda, koutkem úst mi tekla krev a hrud' jsem měl plnou ohně. A najednou jsem uviděl to, co asi pořád viděl pan výpravčí Hubička, že jsem ztracený, že mohu jediné čekat, až ten vlak vyletí do povětří, že kdyby nic jiného, tedy jen tohle mi v téhle situaci musí stačit, protože nic mne nemůže čekat než smrt, buďto umřu na ten průstřel, nebo mne najdou a Němci mne pověsí nebo zastřelí, tak jak to mají zvykem, a tak mi přišlo a došlo, že jsem byl určen pro jinou smrt, než o kterou jsem se pokusil tam v Bystřici u Benešova, akorát mne mrzelo, že jsem postřelil do břicha toho Němce, který se pořád držel v tríslech a pořád těma botama kráčel, a já jsem věděl, že mu taky už nikdo nepomůže, protože prostřelené břicho je smrtelné, jenže ta smrt, ke které kráčel ten Němec, byla daleko, jako by k ní nemohl takhle nikdy dojít, protože šel na místě a do taktu si opakoval:

„Mutti, Mutti, Mutti...“

A ty jeho vojenské boty mi hrabaly v mozku. Překulil jsem se a po loktech jsem se dostal až k těm vojákovým botám, oběma rukama jsem je chtěl zadržet, ale nohy byly tak v pohybu, že se mi vyškubly, jako by to byly páky nějakého stroje. Z kapsy kabátu jsem vytáhl provázek, kterým jsem přivazoval čísla k bicyklům nebo kočárkům, když si je cestující brali s sebou do vlaku na gepek, a utřel jsem si krev a zavázal jsem jeden konec provázku kolem jedné boty, a když se ty nohy mýjely, převázal jsem i druhou botu, chvíli ty nohy přestaly mašírovat, škubaly sebou, ale pak silou stroje přetrhly provázek a zase čáraly po zemi dál, dokonce přidaly do kroku a ten voják hlasitěji volal:

„Mutti! Mutti! Mutti!“

A tím víc mi připomínal, nač jsem nechtěl myslet, na to, jak maminka bude ráno stát za záclonou a bude čekat, ale já už nikdy nevejdu a nezahnu do uličky na náměstí a ona nepohne záclonou na znamení, že mne očekávala a že mne vidí a že je šťastná, protože moje maminka nikdy klidně nespí, když jsem na noční, zrovna tak

možná manželka tohohle vojáka od té doby, co on je na frontě, taky neusne, taky stojí někde u záclyny a čeká, až kdosi vejde do uličky, nebo zahne k ní a bude to ten, který tady kráčí na místě a volá ji, a jde a jde, ale dopracovává se jedinež do smrti. Vyškrábal jsem se k němu a volal jsem mu do ucha: „Ruhe! Ruhe!“

Ale ten voják už věděl svoje a já, jak jsem položil ruku do sněhu, abych se opřel, ucítil jsem studenou hlaveň pušky, kterou jsem vzal, a převalil se na bok. Tak voják ležel a já proti němu. Nasadil jsem pušku tam, kde bývá srdce, spletl jsem si stranu pravou a levou, zjistil jsem to tím, že jsem musel nejdřív jednou, pak druhou rukou zkusit, zda to jde psát, ano, teď jsem nasadil tu pušku na vojákovo srdce, aby už nevolal, aby mi už nešel v hlavě, a stiskl jsem spoušť. Ozvala se rána a dušený ohýnek sežehl uniformu, bylo cítit vůni spálené bavlny a vlny, ale ten voják jen víc volal matku svých dětí, svou manželku, a ještě zrychleněji kráčel na místě, jako by to byly poslední kroky, a pak už jen zahrádka a za tou jeho domek, ve kterém bydlí jeho znejmilejší... A přestal padat sníh, vyšel krásný měsíc, po kraji tikaly vteřinové barevné ručičky ve všech vložkách, a na krku toho vojáka se zaleskl bílý stříbrný řetízek a potom na tom řetízku cosi, čeho se ten voják chytil oběma rukama a ještě hlasitěji volal:

„Mutti!! Mutti!!“

A já mu nasadil hlaveň pušky k oku a stiskl spoušť, tak divně jsem při tom ležel. A pak jsem slyšel, jak zmlkl, viděl jsem, jak jeho nohy zvolna a tiše došly, zastavily se, ležel jsem na něm a slyšel, jak do vojáka vniká klid a ticho, jak se všechno zastavuje, jak stroje, když padla. A ze mne crčela krev a třísnil jsem vojákovi šaty, vytáhl jsem kapesník a snažil jsem se čistit tu krvavou skvrnu a oddychoval jsem a začal jsem se dusit, ale vši silou jsem se převalil a natáhl jsem ruku a chytil ten řetízek, kterého se držel voják, jehož obličej zklidněl, jen místo pravého oka byla ožehnutá díra jako modrý monokl... a utrl jsem ten řetízek, kterého se držel ten

mrtvým, a ve světle měsíce jsem viděl, že to je medailónek, na jehož jedné straně je zelený čtyřlístek a na druhé straně nápis: Bringe Glück. A nepřinesl štěstí ten čtyřlístek ani tomu vojákovi, ani mně, taky to byl člověk jako já nebo pan výpravčí Hubička, taky neměl žádné vyznamenání, žádnou hodnost, a přece jsme jeden druhého postřelili a jeden druhého přivedli ke smrti, ač jistě, kdybychom se někde potkali v civilu, možná, že bychom se měli rádi, pohovořili si.

A potom se ozvala detonace. A já, který jsem se ještě před chvílí těšil na ten pohled, ležel jsem vedle německého vojáka dál, natáhl jsem ruku a otevřel jeho tuhnoucí dlaň a dal jsem mu do ní ten zelený čtyřlístek, který přináší štěstí, zatímco z krajiny vyrůstal do nebe hříbovitý oblak, který neustále rostl o vyšší patra a vyšší kouřová mračna, slyšel jsem, jak tlak vzduchu proběhl krajinou a syčel a hvízdal o holé větve stromů a keřů, jak zatřásl v semaforu převodovými řetězy a opřel se o rameno a zatřásl jím, ale já jsem se kuckal a chrčela ze mne krev. Do poslední chvíle, než jsem začal ztrácet z dohledu sebe sama, držel jsem se s tím mrtvým za ruku, a pro jeho neslyšící uši jsem opakoval slova vlakvedoucího té rakety, která přivezla ty zbědované Němce od Drážďan:

„Měli jste sedět doma, na prdeli...“

Bohumil Hrabal
Ostře sledované vlaky

Obálka volné zdroje
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 23. 8. 2019

ISBN 978-80-274-0119-2 (epub)
ISBN 978-80-274-0120-8 (pdf)
ISBN 978-80-274-0121-5 (prc)

Kočka láska v každém věku

www.psoz.cz

Přijďte si do našeho útulku vybrat tu pravou!

Kocour Felix

kočí dům Pražského spolku ochránců zvířat

Číslo účtu PSOZ: 179 500 872/0300